

Şebinkarahisar'da depremde zelzeleleler oldu

Şebinkarahisar kaymakamı "Son Posta,, ya söylüyor her yer değişti, dağlar devrildi, göller meydana geldi. Yardım ve operatör istiyoruz!,,

Manerhaym hattında herç bir gedik açmak isteyen Sovyet cepheye mütemadiyen asker yığ bütün gayretlerini bu nokta üzere sif etmektedirler. Yapılan hazırlık kaç güne kadar büyük bir taarruza teşül edileceğini göstermektedir.

Diğer taraftan Finliler, Salla mnta kasında da düşmanı püskürtmeğe vaffak olmuşlardır. bundan ilerli...

Sovyet tankı tanrı edilmiş ve zümle 3 mitre...

100 ev dana yıkıldı

Koyluhisarda çöken dağlar yolları kapattı, dinamitlerle g açılmasına çalışılıyor

Erzincanda köpekler cesedleri yemeğe başladıkları için öldürülmeğe başlandı

Giresun (Dum. lupınar varurile giden muhabirimizden) — Bu hadan A. lucraya, Karahisar dinamitle ol açıl maktadır. Tellallar kasabada doluşarak adam toplıyor, hal ki yardım çağırıyor lar. Zelze köyler de devam ediyor. Şebinkarahisar kay makamı telefonla aradım, ana şu izahatı ver:

— İyiz, köylü ilüleri nkaz altından çıkarıyor. Ha lar her z belli değildir. Yardım ve operatör istiyoruz. Köyler yer değiş irmiş, dağlar devrilmiş, göller hâsıl olmuştur.

Koyluhisarda da dağlar çöktü Sivas 2 (Hususî muhabirimizden tele onla) — Koyluhisarda zelzele felâketi ok fe dir. Bazı dağlar yol üzerine çök nüş, köprüler yıkılmıştır. Kardan kapandı ş yolların açılmasına uğraşılıyor. Siva 2 (Hususî muhabirimizden tele -

Sarsıntılar devam ediyor Ankara 2 (Hususî) — Elâzığda, Sivas ta, Samsun'da, Çankırıda bazı yer sar sıntıları dahı olmuştur. Amasya 2 (A.A.) — Bugün Ezine na hiesinde saa 8,30 da ve Amasya şeh - (Devamı 8 inci sayfada)

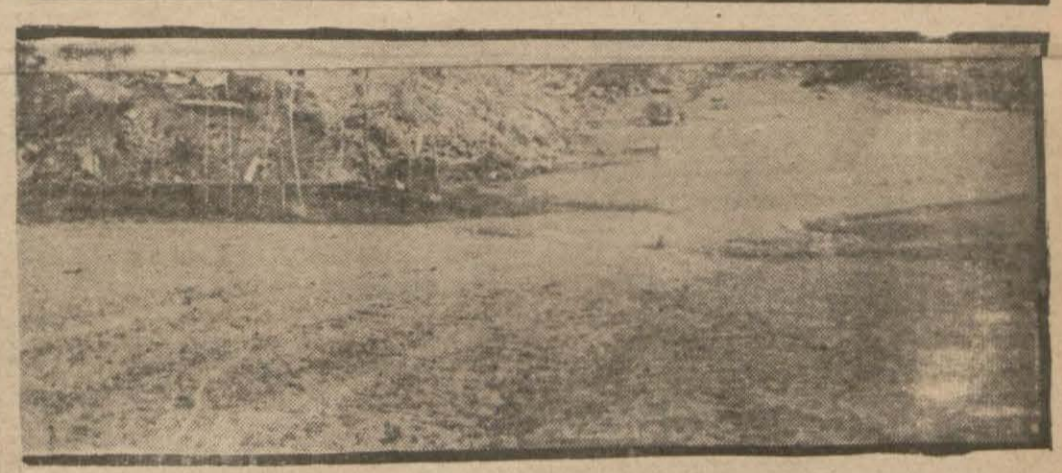
Felâket mntakasından ilk mektub İstanbuldan gelin elbisesi götürdüğü kızının ölüm haberini alan ihtiyar...

Erzincandan yaralı taşıyan ilk trende (1-6) yaşlarında birçok yaralı yavrular... Analarından babalarından haberleri yok... Yüzlerinden anlaşılıyor ki uğradığımız felâketin ne çeşid şey olduğundan da haberleri yok

Sivas 31 — Erzincandan ilk yaralı tre saat 20 de Kayseriye geliyor. Müthiş bir soğuk var.. Lâpa lâpa kar yağıyor.. Kayseri valisi, Talas nahiyesinde hazırlanan Kollej hastanesine ağır aralıların sevkini temine çalışıyor. Yaralı treni... Ah Yarabbi ne deşset. Genç bir kadın göğüz bağır açık, çir -

çiplak denecek bir halde uzanmış, gözleri fersiz, yüzü derin ızdırab çizgilerle do lu... Göğsünde bir yavru.. süti kalma mış memelerini birleşive çekmiştir. — Saffeti Giridünüz mü? Emel nere de? — Haklı Haşki diye ağlıyor. İşte sağılar içinde uzun sakallı bir (Devamı 8 inci sayfada)

Sivas 31 — Erzincandan ilk yaralı tre saat 20 de Kayseriye geliyor. Müthiş bir soğuk var.. Lâpa lâpa kar yağıyor.. Kayseri valisi, Talas nahiyesinde hazırlanan Kollej hastanesine ağır aralıların sevkini temine çalışıyor. Yaralı treni... Ah Yarabbi ne deşset. Genç bir kadın göğüz bağır açık, çir -

Sellerden ölenler arttı

336 ev tamamen yıkıldı, 300 evi seller götürdü, 622 ev de sular altında kaldı

Geliboluda birçok köyler su altındadır, Çanakkale hükümet konağını sular bastı, bir motör de fırtınadan kayalara çarparak parçalandı

Ankara 2 (Hususî) — Balıkesir, Bur - Karadere taşmıştır. Tursunbey, Ayaş ve sa, Kemalpaşa, İzmit, Adapazarı ve ha Ada köylerinin aşağı mahalleleri su al valisini tehdit eden seller ve taşmalar hakkında yeni haberler gelmiştir. Bu ha berlere göre sel felâketine uğruyan vi - cek sevkolunmuştur. Ada köyünde şim - İlayetlerimizde, Mustafa Kemalpaşa ha diye kadar ancak 2 çoban ve 200 köylü riç, 22 ölü vardır. 336 ev tamamen yıkı - mez, 300 evi seller götürmüş, 622 ev sular altında kalmıştır. 6 köprü yıkılmış ve 40 kurtarılmıştır, mezru arazinin mühim bir kısmı su altındadır.

Balıkesirde Gönen kazasında tarla ve bahçeler su altındadır. Vilâyet merke Kirmasti kazasında Kirmasti deresile (Devamı 8 inci sayfada)

Felâketi memlekete ilk bildiren İzmir vapuru dün limanımıza geldi

"Zelzele az kalsın İzmir vapurunu da batıracaktı,,

Kaptan anlatıyor: "Vapur müthiş bir şekilde sarsıldı, ya karaya oturduk, yahud bir gemi leşine çarptık, dedim. Meğer bedbaht Erzincan mahvolmuş,,

Zelzelenin vukuu sırasında Fatsada bulunan Denizyollarının İzmir vapuru dün limanımıza gelmiştir.

Bu vapurla zelzele mntakasına çok yakın bulunan şehirlerimizden bir kısım yolcular da şehrimize gelmişlerdir.

İzmir vapurunun süvarisi Seyfi Kök - men, kendisile konuşan bir muharriri - mize şunları söylemiştir:

— Fatsadan kalktıktan 20 dakika son ra kuvvetli bir sarsıntı hissettik. Evvelâ vapurun batmış büyük bir gemi leşine veya büyük bir kütüğe çarptığına veya karaya oturduğuna hamlettik. Fakat ne birinci, ne ikinci ve üçüncü hükümlerde isabet olmadığını birkaç dakika sonra tekrar vapurun yerinden oynamasından anladık. Erzincan mntakasının altını (Devamı 2 inci sayfada)

İzmir süvarisi Seyfi Kökmen

YILDIRIM SON POSTA İSTBL		TELEMPİPİM	
İLK AMERKEZ	LELİME	VERİLDİĞİ	RESMİ
74 GİRESUN 226 492	1230-	HUSUSİ	
KARAHİSAR KAYMAKAM DEDİKİ YARDIM OPERATOR İSTERİZ KÖYLER YER/DEĞİŞTİRDİ			
DAĞLAR DEVRİLDİ; GÖLLER ÇIKTI HASAR BELLENMEDİ			

İstanbulun nakdî yardım miktarı 233.944 lirayı buldu

Zelzele mntakasından acilen çadır istendi

Millî Piyango Müdürlüğü 50.000 lira verdi

Zelzele felâketzedelerine İstanbul hal - kının yapmakta olduğu yardım hara - retle devam etmektedir. İstanbul millî (Devamı 8 inci sayfada)

Millî Şef Ankarada

Sivas 2 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Millî Şef İnönü bugün şehrimizi şereflendirdi. Cümhurreisi zelzele hakkında vâleden izahat al - diktan sonra Ankaraya müteveccihen yollarına devam etmişlerdir.

Zelzele mntakalarında Amasya 2 (A.A.) — Dün saat 13.30 da Turhala muvasalat eden Millî Şe - (Devamı 3 üncü sayfada)

(Millî Şefin tetkik seyahatlerine aid resimler 7 nci sayfamızdadır)

Resimli Makale:

...nı aldı, müteakib günlerde de ikinci, üçüncü, beşinci mitralyözünü getirdi, hepsi için beşer altın aldı. ordu kumandanı küçük Mehmedin hayranıydı, beşinci beş altını verdiği gün: — Mehmed bir ay mezuniyetle memleketine yollayınız, karşılaştığı tehlike kâfidir, biraz da emeğinin mükâfatını görsün, dedi. Fakat ertesi sabah küçük Mehmed kumandanının önüne çıktı ve 25 altını uzatarak: — Bunları alınız ve beni memleketime yollamaktan vazgeçiniz, diye yalvardı. Ben para için, mükâfat için değil, memleketim için dövüşüyorum. Tehlike benim zevkimdir.

annelerine borçludur bugün görüyoruz ki, bizde olsun, bizden çok küçük memleketlerde olsun yıkılmaz, önüne geçilmez, ateşten ve ölümden sed teşkil eden büyük kuvvet vatanı bağlıdır, yurda, aileye, yuvaya çoluk çocuğa bağlıdır, zira emsali işte gene gözlerimizin önündedir, çarpışan millet, ölmeyi gözüne almayacak kadar değerli olan bir millettir. Düşman bir milleti, kendi kuvvetiyle meden saldıran millet yaşıyor, yaşayamaz, bunu yapamayan millet ise zillet içinde sürünüyor.

SÖZ ARAS

Holanda vellahti
Ve ailest noel

Hernün bir fibr

İkinizi bir kurşunla

Hasis bir İskoçyalı, kendisi evde yokken karısının eve bir adam geldiğini duymuştu. Günlerce evini tarassud etti ve nihayet eve yabancı bir erkeğin girdiğini gördü. Bir iki dakika sonra anahtarla kapıyı açıp kendi de içeri girdi. Karısına o adamı aynı odada birbirlerine çok yakın otururlarken gördü. Cebinden tabancasını çıkardı; karısına bağırdı: — Derhal işiğınızı arkasına geç ve kimildamadan orada dur, ikinizi de bir kurşunla öldürecekmiş!

Fransızların üç ayda yaptıkları muazzam eser

Dünyanın en kuvvetli istihkâm hattı olan Majino'ya malik buldukları halde Fransızlar hâlâ bu hattı, her taraftan kuvvetlendirme çalışmaktadırlar. Yapılan hesablara göre Teşrinievvel, Teşrinisani ve Kânunuevvel aylarında Fransız ordusu Majino hattına 16 milyon metre dikenli tel vazeylemiş, 700 milyon metre mikâbî beton arme dökmüştür. Bu betonarme için 100 milyon kilo demir çubuk kullanılmıştır. Kullanılmış olan betonun ehemmiyeti hakkında bir fikir vermek için diyelim ki bununla bir metre boyunda ve bir metre genişliğinde ve 700 kilometre uzunluğunda bir duvar inşası mümkündür.

Al Jolson karısından ayrıldı

Meşhur sinema yıldızı Ruby Keller, gene sinema artisti olan kocası Al Jolson'dan ayrılışını, taleb ettiği haftada 80 İngiliz lirası nafakayı da mahkeme kararile almıştır. Al Jolson, meşhur Sany Bon filminin unutulmaz yaratıcısıdır.

Muhittin Birgen

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir arkadaşın günlük fıkrasında şu satırları okuyoruz: — Ben «yeni yılda» yeni elbise, yeni gömlek, yeni eldiven gibi sıkıcı, rahatsızlık verici bir hal sezerim. Ona alışmak, onunla dolaşmak için araya epeyce uzun bir zamanın girmesi lâzım gelir..»

Bu satırları yazan arkadaş haklıdır, yalnız şu «yeni sene» Allah göstermesin eskisinden aldığı mirasla zelzele, sel, tuğyan, harb, ölüm şeklinde devam edecek olursa, aradan epeyce uzun zaman geçse bile ona alışmanın mümkün olacağına:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sö

Yazı Çok
Bugün KorFelâketi
ilk bildiren

(Bastırıldı)
üstüne getire
az kaldı batı
Yolcuların
Ve hepsi de bi
kapıldılar. Ken
de olmayıp, k
anlatıldım.

Orj. İKİLA
Zelzele
batı la Çınar
mişti. Hamdi

Y. Kesini

So

meden saldıran millet yaşıyor, yaşayamaz, bunu yapamayan millet ise zillet içinde sürünüyor.

İNDA

Kendi ölümünün
Haberini kendisi
Alan nefer

İngiliz ordusunda gönüllü alınan İngiliz askerlerinden bir noel ortusu mü-nasebetile izin alarak evine gmiş, o akşam evinde karısı ve çocuğu ile oynasa eğlenirken, birden çapı çanmış ve postacı harbiye nezaretinden bir mektub getirilmiş, mektubda, gönüllü neferin Fransanın bir mıntasında denizde batarak öldüğü yazılmakla olduğunu gören karısı, koşarak kocasına: — Cim, diye seslenmiş, sen ölmeşsin de haberimiz yok!

Filhakika, mektubda kaydedilen künye gönüllü neferin künyesinin aynıdır ve delikanlı, şimdi bu hatayı tasih etmekte meşguldür.

Köpeği için işini terkeden
hastabakıcı

İngilterede yedi senedir beslediği ve çok sevdiği köpeğinden ayrılmaktansa, işini terketmeği göze alan hastabakıcılar-dan biri hastanesinin dahili nizamlarına riayet etmek mecburiyetinde kalarak, işinden istifa etmiştir.

Kadın: «Köpeğim koğuşlara giriyor, hep beni arıyordu. Başhemire, bunun doğru olamayacağını, çünkü bu suretle gayri sıhhi bir durum vücut geleceğini söylediğinden, köpeğinden ayrılmaktansa işimi terkederim dedim ve ayrıldım» demektir.

Felâketzede
yavrulara yardım

Ankara 2 (A.A.) — Çocuk Ergeme Kurumundan bildiriliyor: Zelzele felâketi karşısında yardıma muhtaç yavrularla Çocuk Esirgeme Kurumu yakından alakadar olmaktadır. Kurum Keçiörende yeni yaptırdığı 20 çocukluk modern pavilyonu 5 yaşından küçük felâketzede yavrulara ayırmış ve hazırlamıştır.

500 minimuminin Adanada yerleştirilmesi temin edilmiştir. Cenevredeki beynelmîl çocuk esirgeme kurumu kurumumuza gönderdiği bir telgrafla teessürlerini ifade ederek bu gibi yardımlarda bulunabileceğini soruşturmuştur.

TAKVİM

İKİNCİKANUN			
Rumi sene 1365	3	Arabi sene 1888	
Birincikanun 21	Resmî sene 1940	Kıyam 57	
ÇARŞAMBA			
GÜNEŞ		ZILKADE	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
7 26	8 26	5 89	5 89
2 84	3 84	12 87	12 87
İMSAK			
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
E. 12 18	13 18	13 18	13 18
V. 1 26	2 26	1 26	1 26

TELGRAF HABERLERİ

Sovyetler Manerhaym hattına 200 bin kişi ile hücum ettiler

Alman kaynakları Finlerin bu büyük taarruzu püskürttüklerini haber veriyor

Londra 2 (Hususî) — Bu akşam neşredilen Fin tebliğine göre Sovyetlerin Manerhaym hattına karşı başladıkları taarruz bugün tekrarlanmıştır.

Ağır ve uzun menzilli toplarla mücehhez bulunan Sovyet kuvvetleri, bilhassa müstahkem hattın merkez ve sol cenahına saldırmaktadırlar. Bu harekete 200 bin Sovyet askerinin iştirak ettiği tahmin olunmaktadır.

Manerhaym hattında herçibadâbâd bir gedik açmak isteyen Sovyetler, bu cepheye mütemadiyen asker yığmakta ve bütün gayretlerini bu noktada üzerinde tekisif etmektedirler. Yapılan hazırlıklar, bir kaç güne kadar büyük bir taarruza tevesül edileceğini göstermektedir.

Diğer taraftan Finliler, Salla mntakasında da düşmanı püskürtmeğe muvaffak olmuşlardır. Sallanın şimal ve cenubundan ilerleyen Fin kıt'aları, bu mntakada bulunan 16 bin kişilik Sovyet kuvvetlerini tehdit etmektedirler.

Bu kuvvetlerin, her an muhasara tehlikesine maruz oldukları anlaşılmaktadır.

Taarruz püskürtüldü

Roma 2 (Hususî) — Bu akşam Alman kaynaklarından alınan haberlere göre Sovyetlerin, 200 bin kişilik seçme bir kuvvetle Manerhaym hattına karşı tegebül ettilerini yeni taarruz tekrar püskürtülmüştür.

Sovyetler, çok kanlı bir muharebe ne-

tesinde, ağır zayıyata maruz kalarak geri çekilmişlerdir.

Aslı çıkmayan bir haber

Londra 2 (Hususî) — «Associated Press muhabirinin Berlinden istihbar ettiği göre, İngiltere Finlandiyaya askeri yardımda bulunduğu veya harb malzemesi gönderdiği takdirde, Almanya da derhal Sovyetlerin yanına da yer alarak Fin harbine iştirak edecektir.

Alman resmî mahfelleri bu haberi tekbiz etmektedirler.

Fin tebliği

Helsinki 2 (A.A.) — Finlandiya tebliği: Karada, düşmanın yaptığı bütün taarruzların püskürtüldüğünü ve Finlandiya kıtaatının mevzilerini daha mükemmelleştirdiklerini bildirmektedir. Bir Sovyet tankı tahrib edilmiş ve Finlandiyalılar, ezcümle 3 mitra'yöz, bir sey-yar mutfak, 400 kaput iğtinam etmişlerdir.

Finlandiya tayyareleri ve hava dafî topçusu yedi bombardıman tayyaresi düşürmüştür. Ve bu tayyarelerin düşükleri tesbit edilmiştir.

Sovyet tebliği

Moskova 2 (A.A.) — Leningrad askeri mntakası erkânharbiyesinin tebliği: Sonkânunda mühim bir hâdise kaydedilmemiştir.

Sovyet hava kuvvetleri bazı mntakaları muvaffakiyetle bombardıman etmiştir. Bir hava muharebesi esnasında iki düşman atyaresi düşürülmüştür.

Şimal denizi üzerinde şiddetli bir hava muharebesi oldu

Londra 2 (Hususî) — Bugün gerek Şimal denizinde, gerekse garb cephesinde mühim hava faaliyeti kaydedilmiştir.

Alman sahilleri yakınında istikşaf uçuşu yapan üç İngiliz tayyaresi, Şimal denizinde Messersmîtipinde on iki Alman bombardıman tayyaresiyle karşılaşmışlardır.

İki taraf kuvvetleri arasında deniz üzerinde şiddetli bir muharebe cereyan etmiştir. Neticede bir Alman tayyaresi düşürülmüş, iki tanesi de harb harici edilmiştir.

Üç İngiliz tayyaresinden yalnız birisi füsüne dönmüştür. Diğer ikisinden biri düşürülmüş ve üçüncüsü de kaybolmuştur.

Garb cephesinde de Fransız tayyareleri hayli faaliyet göstermiş ve Alman toprakları üzerinde istikşaf uçuş'arı yapmışlardır.

Alman hava kuvvetleri ise, Fransız arazisine girerek Paris civarlarına kadar gelmiş, fakat bomba atmamışlardır.

Ayrıca, Brükselden bildirildiğine göre bugün milliyeti meçhul müteaddid tayyareler Belçika toprakları ve bilhassa Namür şehri üzerinde uçmuşlardır.

Stalin Almanyadan 2 bin mühendis istedi

Kopenhag 2 (A.A.) — Politiken gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

Stalin Alman hükümetinden 2 bin fenci, mühendis ve mütehassıs istemiştir. Bunlar Sovyet ekonomisi ve bilhassa nakliyat işlerini tanzime memur edileceklerdir.

Derhal bu mütehassıslar gelmedikçe Rusya, Finlandiya harbini idame edemeyecektir.

Sovyetler Birliğine gitmeğe muvaffak edecek olan Alman mütehassısları iyi para alacaklar ve tam salâhiyetle iş görecektir.

Alman - Sovyet teşriki mesaisinin devamı Stalin tarafından Almanyadan istenilen yardımın derhal yapılmasına mütevakıftır.

Felâketzedelere yardım devam ediyor

Mısır Kralı da 1.000 lira teberru etti

Londra 2 (Hususî) — Taymis gazetesinin bugün Kahire muhabirinden aldığı bir habere göre Mısır Kralı Faruk Anadolu'daki zelzele felâketzedelerine sarfedilmek üzere 1000, Kızılaya da 500 İngiliz lirası teberru etmiştir.

Mısır efkârı umumiyesi Türkiye'nin uğradığı bu büyük felâketten dolayı samimi bir teessür içinde bulunmaktadır. Prens İffet Celâlin oğlu Ahmed Celâlin riyasetinde bir yardım komitesi teşekkül etmiş, şimdiden faaliyete geçerek 3000 İngiliz lirası toplamıştır.

Mısır hükümeti 10 bin Mısır lirası teberru etti

Kahire 2 (A.A.) — Anadolu zelzelesi kurbanlarına yardım için muavenetler tehcüm etmektedir. Mısır hükümeti Türkiye elçisine 10,000 Mısır liralık bir çek vermiştir.

Filistinde

Filistinde de Müslümanlar, hristiyanlar ve Yahudiler arasında birçok yardım komiteleri teşekkül etmiştir. Bu komiteler Türk felâketzedelerine icab eden yardımı topluyacaklardır.

Irakın yardımı

Ankara 2 (A.A.) — Irak elçisi Hariciye Vekilimizi ziyaretle hükümeti ve kendî namına teessürlerini ifade etmiş ve hükümetinin 12 bin ve Irak Kızılayının da 1500 lira teberru bu bulunduğunu bildirmiştir.

Mülkiyelilerin Yardımları Devam ediyor

Ankara 2 (Hususî) — Mülkiye talebesi zelzele felâketzedelerine yapmış oldukları ilk şerefli ve verimli yardıma devam etmektedirler. Bu cümleden olmak üzere mektep yardım komitesi bugün Kızılay merkezine beş yüz lira nakit ve mektebin talebeye her sene vermekte olduğu yedi yüz parça çamaşırı teslim etmişlerdir. Talebenin felâketzedelere bugüne kadar olan yardımı 1500 lira nakid ve 1471 parça giyecek eşyasıdır.

Mülkiye talebesinin bu hususta göstermiş olduğu hassasiyet muhitte derin bir sempati uyandırmıştır. Mülkiyeliler yardımlarına devam edeceklerdir.

İtalya bolşevik aleyhtarı siyasetine sadık

Roma 2 (A.A.) — Havas: «Relazioni Internationales» mecmuası siyasi vaziyet hakkında neşrettiği bir makede diyor ki:

Kızıldoru Karpatlara dayandı. Fakat, İtalya Kızıldorunun cenuba doğru ilerlemesine müsaade etmeyecektir. Ötedenberi bolşevik aleyhtarı siyasete sadık bulunan İtalya, bolşevik tehlikesi her nerede kendini gösterdi ise, oraya müdahalede asla tereddüd etmemiştir.

Rusya, Finlandiyada uzun bir harbe girişmiş bulunuyor. Fakat, cenubu şarki Avrupasında bolşevik propagandasının ısrar göstermesi Moskova plânlarının Tuna havzasını ve Balkanları istihdaf eylemekte olduğunu ifsas ediyor. İtalya, bu vaziyete alâkasız kalamaz. İtalya, İspanya ve Balkan yarımadasına mukadderat birliği ile birbirine bağlıdır. Eğer bu yarımadalardan birinde bolşeviklik yerleşecek olursa Akdeniz tehlikeye girecektir. Bunun içindir ki, İtalyan büyük farkarmat meclisi, Tuna havzasında ve Balkanlarda vukubulacak her hâdisenin İtalyayı alâkadar ettiğini 1939 Kânun evvelinde ilân eyledi. Çünkü Arnavudluğun ilhakı ile İtalyanın kara ve deniz bududları genişlemiştir.

Bayan İnönü felâket sahasından gelen yaralıları ziyaret etti

Ankara 2 (Hususî) — Sayın Bayan İnönü, bugün öğleye doğru, yanında yardım sevenler cemiyetinden bazı bayanlarla birlikte Nümune hastanesine gelmişler ve felâket sahasından getirilen yaralıları ziyaret etmişlerdir. Şefkatli bayanlar bütün hastaların hatırlarını sormuşlar ve gönüllerini almışlardır.

Bayan İnönü hastalara kolonya ve sigara tevzi ettirmiştir. Öğleden sonra Reiscümhur İnönünün çocukları hastaneye gelerek yaralı çocuklara oyuncak tevzi etmişlerdir.

Zelzele mntakasından bugün 4 yaralı daha gelmiştir.

Meclis Reisi de yaralıları ziyaret etti

Meclis Reisi ve Millî komite reisi Abdülhalik Renda Nümune hastanesine gelerek yaralıları ziyaret etmiştir.

Hitler sulh talebinde bulunmuş

Londra 2 (A.A.) — Yorkshire Evening News gazetesinin diplomatik muharriri yazıyor:

Hitler, Almanyanın Sovyetler Birliğinden bekleyebileceği yardım hakkındaki hayal incikarını İtalyaya bildirmiş ve bir Rus muvaffakiyetsizliğinin tevdi edeceği ciddi neticelerden korkarak müttefiklerle barış müzakeresine girişilmesini Mussoliniden rica etmiştir.

Mezkûr gazete göre, Mussolini müttefiklerin Polonya ile Çekoslovakyanın tahliyesini istemeleri muhtemel olduğu için bu teklifi reddetmiştir.

Millî Şef Ankarada

(Baştarafı 1 inci sayfada)

fimiz otomobile Tokata hareket etmişler ve 14.45 de şehrin methalinde bütün Tokat halkı tarafından muhabbet ve şükran tezahürleriyle istikbal olunmuşlardır. Son zelzeleden harap olan Tokatın Halk Partisi ve Halkevi, sinema ve ziraat bankası gibi binalarını tetkik eden Millî Şefimiz gene otomobile 70 kilometre ilerdeki Niksara gitmişler ve burada felâketzedeleri ziyaret ederek hatırlarını almışlar, ittihazı icab eden yardım ve korunma tedbirleri hakkında vali, kaymakam ve belediye reisi ile görüşmüşlerdir.

Millî Şef saat 20 de Turhala dönmüşler ve Amasyaya doğru yola çıkmışlardır.

Cümhurreisimizin buldukları hususî tren saat 24 de Amasya istasyonuna varmıştır.

Bulgaristanın Bitaraflığı

Sofya 2 (A.A.) — Başvekil Köseivanof radyoda bir nutuk söyliyerek, Kralın direktifleri ve milletin arzusu mucibince Bulgaristanın bu harbde bitaraf olduğunu teyid eylemiş, sulhu muhafazaya ve uzak, yakın bütün milletlerle iyi geçinmek azminde bulunduğunu beyan etmiştir.

Sabahtan Sabaha

Büyük Millet Meclisi Reisinin başkanlığında Millî yardım komitesi bu mühim işi yapacak şekilde teşkilatlandırılmıştır. Mühim iş şudur. Büyük felâket karşısında memleketin her köşesinden insiyakî bir hareketle başlayan yardım hareketi umuğu gibi kuvvetle devam ediyor. Türk milleti felâket görmüş yurdtaşları için varını, yoğunu veriyor. Bu takdirde değer yardımın devam edeceği muhakkaktır. Her taraftan para ve esya yağıyor. Toplanan para ve esyanın muhtaç olanlara dağıtılması kolay bir iş değildir. Yıkılan yapılar, açlıklar, çiplaklıklar, hastayı tedavi etmek gibi şekil, nevî, gayesi ayrı ve fakat hepsi de mühim işleri başarmak için hususi bir teşkilâta ihtiyaç vardır. Kızılay müessesesi mahdud kadrosu ile bu muhtelif mevzuları temin edemeyecektir. Bugün nihayet açlıklar, çiplaklıklar, çiplaklıklar gibi acil vazifeleri yapabilir. Fakat harabeleri kaldırmak, yeni köyler ve kasabalar kurmak gibi işlerin başarması ancak Millet Meclisi kararile teşekkül eden komitenin teşkilatlandırılması ile kabildir.

Bu komite vekâletlerden toplanacak mühendis, mimar, doktor gibi mütehassıslardan kendisine bir yardımcı grup teşkil etmelidir. Toplanan para komitenin emrine verilmeli ve komite fenni şartlarla çizilecek plânlar dahilinde ve yardımcı mütehassıs grup vasıtasile sarfiyat yapılmalıdır. Bu suretle adeta kabineye dahil olmayan bir imar vekâleti kurulmuş ve resmî büteçeye yük o madan yıkılan yapılmaması imkânı nispeten elde edilmiş olur. Vekâletlerin bu teşkilâta çalışacak mütehassısları pek tabiidir ki yardım komitesinden yevmiye, haricrah, aylık gibi paralar almayacaklardır. Yardım komitesi bütçesinin sadece iki fash olmalıdır. Milletim seve seve vereceği yardımlar varidat, felâket sahalarının kalkınması için harcancak para da masraf.

Millet Meclisinin yeni bir kararla yüksek komiteye bu istikameti vermesini bekler ve ilk teklifi yapan Çanakkale mebusu Ziya Gevher arkadaşımızın bu mevzu mütealedeceğini ümid ederim.

En mühim iş

Siyaset ALEMİNDE

İtalyan siyaseti yakın bir değişiklik mi kaydedecek?

Yazan: Selim Ragıp Emeç

İtalyan zaman zaman yükselmekte olan bolşevik aleyhtarı ses, bu devletin Akdenize doğru her hangi bir Rus inme teşebbüsünü lâkaydı ile karşılamaya çağırıyor. İtalya, bunun için Arnavudluğu ilhak ederek hududlarını genişletmiş, vasıtasız temasları eskisine nisbetle daha çok artmış bir devlet olmak esbabı mucibesini ileri sürmektedir. Hakikatle bu iddianın vecih ve münasebetini tesbit ve tayin etmek zor bir şey değildir. İtalya Arnavudluğa dahil olmakla kendisini bir Balkan devleti saymaktadır. Fakat öyle bir Balkan devleti ki yarımada diğer sakinlerini etrafına toplayan ve onları tesir ve nüfuzu altında bulundurmak iddiasını güder görünen bir devlet. Balkanlar, bu noktaya nazaran mülayim bir vaziyeti kabul edecek devlet var mıdır, yok mudur? Bunu bilemem. Fakat müsavi hak ve muamele esasına istinad etmeyecek her hangi bir teşriki mesalinin semere veremeyeceği bir bedahattır. Bunun en büyük delili de bugünkü harbidir. İngiltere ile Fransanın ilân eyledikleri harb sebeb ve gayelerinin başında gelen şey, cebir ve tehdide müstenid muamele denilirdi. Bu sebebledir ki İtalyanın da, Balkanlarda, hakikaten samimi bir isberaberliği yapmak istemese nin ancak bu mühim ve esas sartla kaim olabileceğini kaydetmek, yerinde ve doğru bir tavzih olur.

Bu sart tahakkuk ettiği takdirde, İtalyanın düne kadar takip eylediği siyasette bir tebdil yapması artık bir gün hâdisesi olmak lâzım gelir. Yani İtalya, bu serait altında, Alman mühverinden ayrılacak ve Londra, Paris mühverine yeni bir ek o'arak itihak evliyecektir. Giornale d'Italiyanın son günlerde mütemadiyen Fransadan ve onun kendisini mahrum ettiği haklardan sîkâvet etmekte berdevam olmasına rağmen, vaziyetten çıkarılabilecek mana budur. Son günlerde Londra ve Paris diplomasisinin İtalyada pek zivade hareketler olduğu söylenen faaliyeti nazarı dikkate alınırca, böyle bir tebeddül fazla istihad edilemez, İtalya, bu suretle, bir defa daha, kendî volunu tutmuş ve infiradkâr mülahazalarını cazibedar menfaatlerle telif eylemiş olur.

Selim Ragıp Emeç

Dahiliye ve Sıhhiye Vekilleri Niksarda

Tokat 2 (Hususî muhabirimizin yıldırım telgrafı) — Dahiliye Vekili Faik Özalp ve Sıhhiye Vekili Hulûsi Alataş bugün şehrimize geldiler. Kısa bir müddet kaldıktan sonra Niksar zelzele mntakasına hareket ettiler.

Japonların Çindeki Zayıfları

Şunking 2 (A.A.) — D. N. B. : Çin harekâtı hakkında izahat veren Çin ordusunun sözcüsü demiştir ki: Alınan resmî malmûmata göre, Japonlar şimdiye kadar bir milyon 470 bin kişi kaybetmişlerdir. Bunların yüzde 40 i ölü ve yüzde 60 ı harb harici kalmıştır.

Buchan Cahid

Şehir Haberleri

İtalyaya bir ticaret heyetimiz gidiyor

Romada yapılacak müzakereler neticesinde devamlı bir inkişaf gösteren müteakib ticaretimiz, bugünkü şartlara uygun olarak artırılacak

Memleketimizle İtalya arasındaki ticaret anlaşması hükümlerinden ola rak muayyen devreler zarfında müteakib kontenjanlar tesbit edilmekte dir.

Bu maksadla ve her iki memleket arasındaki ticareti bugünün şartlarına uygun olarak inkişaf ettirmek gayesiyle yakında Romada müzakerelere başlanacaktır.

Heyetimizin reisliğini Roma büyük elçimizi Hüseyin Ragıp ve İtalyan heyeti reisliğini de ayandan Canini yapacaklardır.

Heyetimizin diğer azalarını ve müşavirlerini teşkil eden Ticaret Vekâleti dış ticaret reis vekili Cemal Ziya, Hacıye Vekâletinden Kemal Nejad, Ticaret Vekâletinden müşavir Zeki, Maliye Vekâletinden kambiyo müdürü Bülend, Merkez Bankası müdürlerinden Nazif bu akşamki Sempion ekspresile Romaya hareket edeceklerdir.

Dün Ankaradan gelen Cemal Ziya şehrimizdeki ithalât firmalarıyla, bu arada manifatura, demir ve çivi ithalâtçılarıyla görüşmüştür. Dış ticaret reis vekili bugün de ihracatçılarla temas edecek ve bu memlekette yapılacak ticaretimiz hakkında kendilerinin müteakiblerini alacaktır.

Söylenildiğine göre İtalyaya 2 milyon kilo pamuk ihraç edilecek ve bunlardan İzmir pamuklarının fob kıymeti 72, Adana pamuklarının 67 kuruş olacaktır.

İtalya ile ticaretimiz mütemadiyen artmakta, 936 daki 2 milyon liralık ithalâtımız müteakib senelerde 6 ve 7 milyonu geçtiği gibi, gene aynı sene içindeki ihracatımız 4,3 milyon iken 7,2 ve 14,5 milyon lirayı tecavüz etmiş bulunmaktadır. Bu senenin ilk altı ayında da bu memlekete ihracatımız 7,563,000 ve ithalâtımız 5,422,000 lirayı geçmiştir.

Bu vaziyet karşılıklı ticaretin daima genişlemekte olduğunu gösterdiğinden, heyetimizin bu imkânları büsbütün artıracak bir neticeye varacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

İtalyaya hayvanî yağ, balık, deri, zahire ve hububat; nebati yağlar, tütün pamuk; maden ve maden kömürü ihraçına mukabil bu memlekette kâğıt, pamuk ipliği; manifatura; mamul demir; kimyevi ecam ve ezayi tıbbiye ithal edilecek ve bu suretle İtalyan sanayiinin muhtaç olduğu maddeler mukabilinde memleketimiz için lüzumlu olan mamul mevad ithal edilecektir.

Deniz işleri:

Fabrika ve havuzlarda yeni tayinler

Münakalat Vekâleti Denizyolları Umum Müdürlüğüne bağlı fabrika ve havuzlarda geniş miktarda tadilat yapılmış, gerek idare, gerekse fen kısmını takviye etmeğe karar vermiştir.

Gemi Kurtarma İşletme Müdürü Şemseddin Fabrika ve Havuzlar İdaresinin müdürlüğüne tayin edilmiş, Denizyolları Umum Müdürlüğünün değerli bazı inşaat mühendis ve teknisyenleri fabrikanın fen heyetine getirilmiştir.

Fabrika ve Havuzlar Müdürü Celal da İstinye atelye müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Gerek fabrika ve havuzlar, gerekse İstinye atelyeleri idarelerinin yeni müdürleri dün yeni vazifelerine başlamışlardır. Müdürlükten her ay sonunda hazırlanmış olan faaliyet programlarının tatbikatı hakkında umum müdürlükçe malûmat istenilecektir.

Pollste:

Hileli kantar kullanan bir kömürcü yakalandı

Sarıyerde kömürcülük yapan Şileli İbrahim adında birinin hileli kantar kullandığı zabıtaya ihbar edilmiştir.

Dün bu adamın dükkânında yapılan tetkikatta kullandığı kantar ve basküllerin vezinsiz ve hileli olduğu anlaşılmıştır.

Ölçüler kanununa muhalif hareketi tesbit edilen İbrahim dün hakkında tanzim kılınan evrakla Yeniköy ceza mahkemesine teslim edilmiştir.

Ev sahibini öldüren kiracı adliyeye verildi

Feriköyünde kira meselesinden çıkan bir kavga sırasında, ev sahibi Azizi bıçaklayarak öldüren Kâmil, dün adliyeye verilmiştir.

Suçlu, Sultanahmed 1 inci sulh ceza hâkimi tarafından yapılan isticvabı müteakib tevkiif edilmiştir.

Kar ve tipi yüzünden 2 otobüs ve bir otomobil hendeğe yuvarlandı

Evvelki gün Büyükçekmece yolunda kar ve tipi yüzünden iki otobüs ve bir otomobil devrilmiş ise de, büyük bir tesadüf eseri olarak nüfusca ziyat olmamıştır. Şoför Vehbinin idaresindeki 14 sayılı otobüs 25 yolcu olarak Lülebur gaza gitmek üzere evvelki sabah Sirkeci'den hareket etmiştir.

Bu otobüsü takiben de içinde 23 yolcusile Kırklareli seferini yapacak olan şoför Mes'udun idaresindeki 53 sayılı otobüs yola çıkmıştır. Her iki otobüs normal seyirlerle Büyükçekmece yolu üzerindeki köprüye yakın bir mevkie geldikleri sırada fazlalaşan tipinin tesiriyle yolu göremiyerek sol taraftaki hendeğe devrilmişlerdir.

Birbirini takip eden bu devrilme esnasında otobüs yolcuları büyük bir korku ve heyecana düşmüşlerdir. Yolcular dan hiç birine bir şey olmamış ve temin edilen vesaitle derhal Büyükçekmeceye getirilmişlerdir.

Üçüncü kaza da Çekmece ilerisinde Silivri asfalt yolunda vukubulmuştur.

Mehmed Karanın kullandığı 2324 sayılı otomobil, Küçükçekmece köprüsünden 500 metre ilerideki Silivri asfaltından geçerken yolun karla kapalı olmasından dolayı ilerisini göremiyerek bir hendeğe yuvarlanmıştır.

Etraftan yetişenlerin yardımıyla otomobil kurtarılmış ve bir müddet sonra da yoluna devam etmiştir. Bu kaza esnasında da şoföre ve yolculara bir şey olmamıştır.

Bir otomobil bir kamyonla çarpıştı, uç kişi yaralandı

Evvelki gün Darülaceze yolunda bir otomobile kamyon çarpışmış ve bu müsademe neticesinde ikisi ağır, biri hafif olmak üzere üç kişi yaralanmışlardır.

Şoför Cemalin idaresindeki 997 sayılı kamyon Şişli yolunu takiben Darülaceze giderken, aksi istikametten gelen ve Eğrefin kullanmakta olduğu 882 sayılı hususi otomobile karşılaşmıştır. Her iki şoför manevra yapamıyarak kamyon ve otomobil çarpışmış, çok şiddetli olan bu müsademede her ikisi de ehemmiyetli surette hasara uğramışlardır. Otomobil de bu anlardan Kadir, kontrol Mustafa ve Hüseyin vücudlarının muhtelif yerlerinden yaralanmışlardır.

Bunlardan Mustafa ile Hüseyinin yaraları ağırdır. Yaralıları imdadı sığı otomobile Şişli hastanesine kaldırılmışlardır. Kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Kütüphanedeki eserler yeniden tasnif edilecek

Bir müddettenberi şehrimizdeki kütüphanelerde tekkikat yapmakta olan heyet, tetkiklerini bitirmiş ve raporunu Maarif Vekâletine göndermiştir. Kütüphanelerdeki eserlerin yeniden tasnif işine yakında başlanacaktır.

Geçen Yıl
(GÜNAHKAR KIZLAR),
yaratan
CORINNE LUCHAİRE
Mabutlaştıran
1 - Çıkmaz Sokak

MİLLİ ve ALEMDAR
Sinemalarında
1940 ın ilk filmleri
birinci haftası başadı

Milletlerin istiklalleri uğrun-
da dehşet verici
Harblerini gösteren Süper
Film
2 - HÜCUM
Türkçe sözlü

Mahkemelerde

Galib Efgani davası neticelendi

Mahkeme hâdiseyi hukukî mahiyette görerek fiilde suç unsuru bulunmadığından, beraet kararı verdi

Perapalas oteli sahibi Misbahı dolandırdığı iddia olunan Yemenli Galib Efganinin duruşmasına asliye 8 inci ceza mahkemesinde dün de devam edilerek, dava neticeye varmıştır.

Dünkü celsede mütalesim serdeden iddia makamı hâdiseyi geçen celselerde yazdığımız şekilde hülâsa ettikten sonra, suçlunun Yemen veliahdına gönderdiğini ileri sürdüğü 1000 İngiliz liralık kredi mektubuna temas etmiş ve mektubun gönderildiğine dair elde kâfi bir delil olmadığını beyan etmiştir. Müddeiumumî, suçlunun Yemen veliahdi Seyfülislâmla olan mü-nasebetinin de isbata muhtaç olduğuna işaret eden müddeiumumî, sözlerine devamla hülâsaten, şunları söylemiştir:

«Suçlu, Misbaha yanındaki kredi mektubunu göstererek itimad telkin ettikten sonra, bankanın kapalı olduğundan bahisle bir defasında 650, ikinci defasında 250 lira almıştır. Bilâhare hesabda ihtilâf olduğunu ileri sürerek yatak ve yemek paralarını da tediye den imtina etmiştir. İddia etmekte olduğu miktar üzerinden parayı tediye edeceğine bildirmişse de, şimdi param yok diyerek, işin işinden sıyrılmak istemiştir.

Müddeiumumî, suçlunun müdafaa - sını kanunî kıymeti haiz görmemiş ve Misbaha haksız menfaat temin et - lemek için suiniyetle hareket ettiğini beyan ederek:

«Hareketine uyan ceza kanununun 503 üncü maddesine tevfi kan tecziyesini isterim» demiştir.

İddianamenin okunmasını müteakib davacı ve suçlu vekilleri söz alarak müdafaa yapmışlar, mahkeme karar için müzakereye çekilmişlerdir.

Hâkim, hâdiseyi tetkikten sonra hukukî mahiyette görmüş, ortada suç un (Devamı 9 uncu sayfada)

Yalnız müstesna filmler gösteren

LÂLE SİNEMASI

Yarın akşamdan itibaren

Yeni senenin ilk büyük Fransız Filmini takdim ediyor.
Dehakâr artist EDWİGE FEUILLERE'İ
Büyük San'atkar yapan GEORGES RIGAUD'un
kudretine yeni bir zafer ilâve eden en son ve en mükemmel eser

- YIKILAN MABET -

Bütün bir hayat Sonsuz bir Aşk Nihayetsiz Zevk
Tel: 43595

BUGÜN MATİNELERDEN İTİBAREN

ALKAZAR Sinemasında

1940 senenin en büyük aşk ve macera mevzu emsalsiz bir eseri....

GOŞOLAR

Geliyor....

Meksikada çevrilmiş baştanbaşa heyecan, takip hareketler dolu büyük kahraman filmi.....

20 Century Fox Filmidir.

BU AKŞAM

MELEK

Sinemasında

tarafından şahane bir surette ibda edilen

ZORLA GÜZELLİK OLMAZ

Fransızca sözlü nefis komedi filmi sizi kahkahalarla güldürecek, eğlendirecektir.

Filme ilâve olarak: FOKS DÜNYA HAVADİSLERİ ve GRAF ŞPE ZIRHLISI MONTEVIDEODA - KUMANDANIN da h zir bulunduğu Cenaze törenleri ves.ire. DİKKAT: Numaralı koltukları erkenden aldırınız. Tel: 40868

ÇEMBERLİTAŞ Sinemasında

Bugün matinelere 2 BÜYÜK FİLM

1. - ANA KALBI

Françoise Rosay
Pierre Renoir
Sylvia Bataille

Dünyaya en büyük muharrirlerinden GEORGES OHNET'in (SERGE PANINE) ismi romanından alınmış HİSSİ, İÇTİMAİ, AHLAKİ, bir film

2. - ATMACA

CHARLES BOYER)
PIERRE - RICHARD WILLM

Aşk, sefaht kumar arasında güzelerin eden ibret amiz büyük sinema romanı - H yatı h. kimiyenin en acı bir izurabı

Gelecek program fevkalâde gala haftası olarak

SANİMİ ANLAŞMA (İNGİLİZ - FRANSTZ İTİLAFI)

VİCTOR FRANCON, GABY MORLAY, PIERRE RICHARD WILLM ve 40 büyük san'atkarın iştirakile Fransız ve İngiliz hükûmetlerinin maddî müzaheretle filme çekilecek

SENENİN EN MUHTEŞEM ŞAHESERİ

General Ziyanın cenazesi dün kaldırıldı

Cenaze merasiminden bir intiba

Eski harbiye nazırı General Ziyanın cenaze merasimi dün yapılmıştır.

İyi bir asker, müktedir bir kumandan olan merhum General Ziyanın cenazesi askerî merasimle ve bir top arabası üzerinde Beyazid camiine getirilmiştir. Namaz müteakib Sirkeci'den vapurla Üsküdar geçiren cenazeye son resmî selâm, Üsküdar'da yapılmıştır.

Merhumun cenazesinde bulunan askerî bando bütün geçtiği yollarda matem havaları çalmıştır.

Birçok meslek arkadaşları ve dostlarının bulunduğu kalabalık bir grup cenazeyi Karacaahmede kadar takip etmiştir.

Merhum General Ziya, Karacaahmede deki aile kabrine dostlarının göz yaşları arasında tevdi edilmiştir. Allah rahmet eylesin.

Bugünkü Avrupa harbi karşısında Amerikanın vaziyeti

Bir Amerika mecmuası bir kısım sanayicilerin düşüncelerine makyas olarak büyük bir saflıkla: "Avrupada sulh rivayetleri Amerikada huzursuzluk doğurmaktan hâl kalamaz,, diyor

Yazan: Hasan Âli Ediz

Amerikanın bugün Avrupada cereyan etmekte olan harbe karşı takındığı vaziyeti daha iyi anlayabilmemiz için, 1914 - 1918 harbinde Amerikanın takındığı tavır ve bunun sebeblerini kısaca gözden geçirelim.

Hepimizin hatırladığımız üzere Amerika 1914 - 1918 harbinin ilk üç yılında bitaraflığını muhafaza etmiş, ve muharib taraflardan her ikisine silâh ve mal satmıştı. 1914 yılından 1916 yılına kadar büyük miktastaki 68 Amerika firmasının kârı üç misli artmıştı. «Jünayted Stil» adlı Amerika çelik tröstü 1914 - 1918 yılları içinde temiz para olarak 900 milyon dolar kazanmıştı. «Düpon» adlı kimya tröstünün, aynı müddet içinde hissedarlarına verdiği temettü 139 milyon doları bulmuştu. Rockefeller'ın petrol konserni dört harb yılı zarfında hissedarlarına 408 milyon dolar temettü dağıtmıştı. Diğer mühim Amerika tröstlerinin ve konserlerinin vaziyeti aşağı yukarı bu merkezde idi.

Onun için bu defa Avrupada patlak veren harb, Amerikanın muayyen muhitlerinde hattâ gizlenmeğe lüzum görülmeyen, bir sevinçle karşılandı. Amerika sanayiine mensub bir çok gazeteler, gayet açık olarak «Amerika ticareti için yeni yeni ufuklar açıldığını» yazmaktan kendilerini alamadılar.

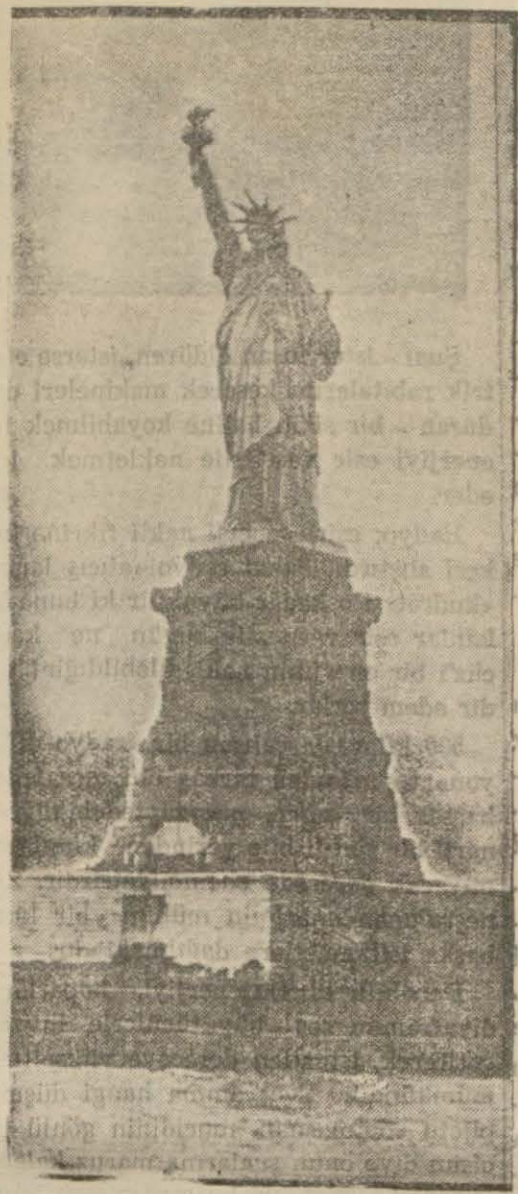
Fakat Amerika sanayi muhitini bir kül olarak farzetmek ve oradaki sanayicilerin harbe karşı aynı alâkayı beslediklerini zannetmek yanlıştır. Bunun böyle olmadığını anlamak için silâh ambargosunu kaldırmak hususunda Amerikada cereyan eden mücadeleleri hatırlamak kâfidir.

Bugün Amerika hükümeti, bilhassa silâh fabrikatörlerinin şiddetli ısrarları karşısında silâh ambargosunu kaldırmış, ve bütün muharib devletlere, kendi gemileriyle taşımak şartıyla, serbestçe silâh satın almak imkânı vermiştir. Bu karara karşı ilk baş kaldıran vapur acentaları ve vapur sahipleri olmuştur. Çünkü Amerika silâh ve cephanesinin yabancı vapurlarla sevki, her şeyden önce onların menfaatlerini baltalayan bir hâdise olmuştur.

Diğer taraftan silâh ve cephaneden maada olan diğer Amerika ihracatçıları da silâh ambargosunun kaldırılmasının aleyhinde bulunmuşlardır. Çünkü bunların kanaatine göre, harb eden memleketlere silâh nakli, kendilerinin gönderdiği mallar için tehlikeler doğurmuştur. Amerikadan mal getiren bir çok vapurlar, silâh ve cephane taşıyorlar, şüphesile yolda batırılacaklar ve bu vaziyet bütün Amerika ihracatçılarını mutazarrır edecektir.

Bunlardan başka Japonya ile alışveriş eden ve Japonyaya mal satan firmalar da, silâh ambargosunun kaldırılmasına mümanaat etmişlerdir. Çünkü silâh ambargosunun kaldırılması onların da rahatını kaçırması, serbest mal satmalarına bir engel teşkil etmeğe başlamıştır.

Amerika hükümeti silâh ambargosunu kaldıran kanunu kabul ederken birbirleriyle çarpışan bütün bu ziddiyetleri nazarı itibara almak mecburiyetinde kalmıştır. Meselâ Amerika hükümeti bir taraftan silâh ambargosunu kaldırarak «Cash and Carry» (Yani: peşin para ile satın al ve kendi vesailiyle naklet!) prensibini kurarken, diğer taraftan da vapur acentalarını tatmin etmek için Lâtin Amerikasile olan ticareti azamî şekilde genişleteceğini de vâdetmiştir.

Amerikada silâh ambargosunun kaldırılması, etrafında cereyan eden mücadeleler esasında belli başlı iki parti teşekkül etmiştir: Bunlardan biri «Sulh partisi», diğeri de «Harb partisi» ismini almıştır. Tabii bu partiler ve bu isimler çok nisbidir. Esasen Amerikanın tanınmış mecmualarından «Forayn Affers» de bu partilerin izafi olduklarını, ve bunlara verilen isimlerin hiç de nefislenme uymadıklarını açıkça kaydetmektedir. Bu mecmua, bu taksimin çok nisbi olduğunu, çünkü meselâ «Sulh partisi» taraftarları içinde Herbert Huver, Randolph Hörs gibi gayet mürteci unsurlar mevcuttur. Diğer taraftan, Amerika matbuatına nazaran da bizzat Amerika Cümhurreisi Ruzvelt, hariciye nazırı Hull, tanınmış bankerlerden Lamont da «Harb partisi» ne taraftar bulunmaktadırlar.

«Harb partisi» ne taraftar olanlar, bugün Avrupada cereyan etmekte olan harbe daha faal bir rol oynamaya, İngiltere ve Fransaya daha geniş mikyasta bir yardım yapılmasına mütemayildirler. Nitekim «Harb partisi» ne taraftar âyan azaları, İngiltere ve Fransaya silâhlı bir yardım yapılmasını, açıktan açığa ileri sürmekten bile çekinmemişlerdir.

Yukarıda söylediğimiz gibi Amerikadaki muhtelif sanayi gruplarının kanaatlerini dikte eden hâdiseler, her şeyden önce bu grupların maddî menfaatleridir. Nitekim bugünkü halde mevzii bir harb olan şimdiki harbin dünya mikyasında bir harbe müncer olmasını isteyen bazı Amerika mehafili, böyle bir vaziyet karşısında Amerikanın ne gibi istifadeleri olacağını açıkta söylemekten bile çekinmemektedirler. Meselâ Amerikanın tanınmış ekonomistlerinden Keys, İngiltere ve Fransanın altın ihtiyaçlarının 5 milyar dolara baliğ olduğunu yazmaktadır. Gene Keys'in kanaatine göre Büyük Britanya müstemlekelerinde istihsal edilen altın da hesaba katıldığı takdirde İngiltere ve Fransanın mecmu altın ihtiyacı 20 milyara baliğ olacaktır. Tabii bu hal, geçen Dünya Harbin-

de olduğu gibi, bu defa da İngiltere ve Fransanın Amerika pazarlarından külliyetli mal almasına imkân verebilecektir.

Amerika sanayicilerinin ve ihracatçıların bütün temennileri harbin uzunca sürmesidir. Her sulh rivayeti bu mehafili fena halde ürkütmektedir. Nitekim geçenlerde Amerika gazetelerinden «Deyli Niyüz»: «Sulh tehlikesi karşısında borsadaki bir çok esham fiyatları düşmeğe başlamıştır», şeklinde garib bir cümle kullanmaktan kendini alamamıştır.

«Annolist» adlı bir Amerika mecmuası da büyük bir saflıkla şunları yazmaktadır: «... Avrupada sulh rivayetleri Amerikada bir huzursuzluk doğurmaktan hâl kalamaz!»

Maamafih bu saydığımız gruplar Amerikanın efkârı umumiyesini temsil etmekten pek uzaktır. Bunlar, harbin devamında büyük maddî menfaatler uman maliyeciler ve silâh fabrikatörleridir. Amerikanın geniş müstahsil tabakaları, Amerika hükümetinin herhançî şekilde olursa olsun Amerikanın harbe girmemesine, bitaraf kalmasına taraftardır. Çünkü Amerikanın şu veya bu şekilde muharib devletlerden birini iltizam etmesi, umumî sulh için büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Diğer taraftan Amerika bankerlerinin ve silâh fabrikatörlerinin bitmez tükenmez kazanç hırsları, memlekette umumî bir hayat pahahlığını da doğurmaktadır ki bu vaziyet doğrudan doğruya geniş müstehlik tabakalarını mutazarrır etmektedir.

Diğer taraftan Amerika münevverlerinin büyük bir kısmı da harbe aleyhtardır. Nitekim, bu aleyhtarlık Amerika âyan meclisinde, âyan azaların dan Nay'n ve La Follet'in nutuklarında pek güzel ifade edilmiştir.

Nay, âyan meclisinde irad ettiği noktada Avrupada cereyan eden muharibe hakkında: «Bu harb, dünyanın yeniden taksimi için yapılmaktadır» demmiştir. Bu noktai nazarı besliyen âyan azalarının kanaatine göre Amerikanın silâh ambargosunu kaldırması, harbi uzatmaktan ve Amerikanın harbe girmesini intac etmekten hâlî kalmıyacaktır.

Velhasıl yukarıdanberi izah ettiğimiz fikirlerden anlaşılacağı üzere, Amerikanın Avrupa harbi hakkındaki kanaatlerini dikte eden başlıca amiller, bazı sanayi ve mal gruplarının maddî menfaatleridir. İşte Amerikada Avrupa harbi hakkındaki türlü türlü ve birbirine zidd kanaatleri doğuran bu sanayi ve mal grupları arasındaki ziddiyetlerdir.

Hasan Âli Ediz

Adli tebligatın posta ile yapılmasına başlandı

Adli tebligatın posta idaresi vasıtasile yapılmasına, evvelki gün dairelerin tatil olması dolayısıyla, dün fiilen başlanmıştır. İlk tebligat mahkeme başkâtbleri tarafından posta telgraf idaresine gönderilerek, alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Diğer taraftan tebliğ işlerinin postaya geçmesi adliye kadrosu haricinde kalan 79 mübaşirden bir kısmı, dün posta telgraf idaresine verilmişlerdir. Diğerleri iki ay tam olarak açık maaşı alacaklar ve bu müddet zarfında da civar vilâyetlerin adliye kadroları içerisine alınacaklardır.

Hâdiseler Karşısında

BU DA BİR TIP

Onun için bazıları:

— Girgin.

Bazıları:

— Geveze.

Bazıları:

— Çok bilmiş.

Bazıları:

— Traşçı.

Bazıları:

— Lâübali!

Derler.. Girgin mi, çok bilmiş mi, traşçı, geveze mi; lâübali mi? Orasını bilmem ama onu pek iyi tanırım. Çünkü çok kere rastlamışım.

Daima ben konuşmadan o söze başlamıştır. Daima kırk yıllık ahbabımdan daha fazla yakınlık göstererek, kırk dakika ayakta tutup kırk işten, kırk kişiden bahsetmiştir. Onu, benim tanıdığım kadar, siz de tanırınız. Size de belki tramvayda tesadüf etmiştir. Hani içeride yer bulamayıp arka sahanlıkta durduğumuz gün:

— Müsaade ederseniz, sigaramızdan sigaramı yakayım!

Diye söze başlamış:

— Bu sigaralar da hep tüküz çıkıyor, çek çek gelmez!

Diye devam etmiş. Ve bu arada yaya geçenlerden birini işaret ederek sormuştur:

— Tanır mısınız?

Siz tanınmamışsınız, fakat tanınmış olsanız da, lâfi kısa kesmek için:

— Tanımam!

Demişsinizdir. O, geçeni size tanıtmak kendine hâs bir vazife imiş gibi tafsilâta girişmiştir:

— Meşhur zenginlerden Necati Gökaya.. Memleketinden geldiği zaman ayağında ayakkabısı yokmuş. Bir taraftan vurmuş amma, ne taraftan o malûm değil. O kadar parası olduğu halde yaya gezer. Cibilliyet meselesi. Karısını da görmiyen, sırtında bir kürk vardır. Sokağa atsan on bin lira eder. Karının bu herife metelik verdiği yok ha.. Ben de onun yerinde olsam metelik vermem ya!

Sizin alâkadar olmadığınızı anlanuş lâfi değiştirmiştir:

— Son günlerde gene işler fena.. Herşey pahalı, yüzde yüz zam etmiş-

ler.. Bir ay evvel altı liraya alınan iskarpin bugün on iki lira?

Ayağımıza bakmıştı.

— Siz bunları kaç aldınız?

— İstemiye istemiye cevap vermişsinizdir.

— Sekiz.

— Yeni mi?

— Evet on gün evvel!

— Mukavva efendim, vallaahi billahi mukavvadır.

— Belki!

— Kaldırım ayağınızı.

Tereddüdümüzü görünce ısrar etmiştir:

— Canım ne çıkar, ayakkabınız altına bakacağım. Ayağınızdan çıkartmanıza lüzum yok, söyle bir bakayım. Ayağınızı kaldırmak mecburiyetinde kalmışsınız. Bakmıştı: — İşte mukavva efendim, ben anlam.

Gene bahsi değiştirmiştir:

— Zelzele de çok feci.

Nihayet makul bir söz söylediği için tasdik edersiniz:

— Evet!

— Gazeteleri okuyorsunuz tabii.

— Evet!

— Acaba nasıl olmuş

— Efendim?

— Şunu teferrüatle bana bir anlatınız.

— Gazetelerde okudum, feci bir şey işte!

— Hepsi bu kadar mı?

İnceğiniz yere gelmişsinizdir, yahud da bir kaç gündenbergi okuduğunuz, gözlerinizi yaşartan vak'aları tramvayda tekrar etmek hoşunuza gitmemiştir. Tramvaydan inersiniz, yahud da cevap vermezsiniz.

İyi mi ettiniz? Pek zannetmem.. Çünkü bir gün sonra tanıyan birine sizi gösterecek!

— Zelzele felâketinden bahsettirmiş de, feci, deyip geçti. Adamda ruh yok.

Diyecektir. Aramızda yaşayan bu gibilerden belâdın, âfetten kaçır gibi kaçmak isterim. Fakat kaçmak da kabul değildir ki, insan birinden kaçsa ötekine yakalanır.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Zenciler beyazlaşıyor

Amerikadaki zencilerin batından batına renklerinin beyazlaştığı nazarı dikkati celbetmiştir. Bunun sebebi iklimin değişmesine atfedilmektedir.

204 sene hapis

1898 senesinde müteaddid cürümlerden muhakeme edilen bir maznun muhakeme neticesinde 204 sene hapse mahkûm edilmiştir.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularına Cevablarım

Bay «N. Ö.» ye:

— Evlenmede evvelâ his yakınlığına, mümkünse aşka, biraz da maddî vaziyete bakılır. «Merhamet» üzerine yeni yuva kuran bulunabilir, fakat mes'ud olacağı muhakkak değildir. düşünceyi esasen ciddi bulmadım, sütnuma aynen geçirmediğim için beni mazur görürsünüz elbet.

★

Bu kız (ahmin ettiğim gibi değilmiş) Mardinde Bay «M. M. İ.» ye:

— Kanun maziye nazarı dikkate almaz, hâkim olsa olsa lehte manevî bir delil olarak gözünde tutabilir. Maamafih siz iki meseleyi birbirine karıştırmışsınız, «mazi» ile «hal» in yekdiğerile alâkası var mı, yok mu bilmiyorum. Vaziyeti tasrih ederseniz üzerinde düşünürüz.

★

Bayan «B. B.» nerede?

Karabükten «H. H.» imzasile şöy. o bir mektub aldım:

— Gazetenizde B. B. imzalı bir bayanın sizden çabuk evlenmenin yolunu sorduğunu ve sizin de muhtelif tavsiyelerde bulunduğunuzu okudum

Bu bayanla alâkadar olmak için içim de bir arzu hissediyor, aynı derd ve hisleri Bayan B. B. de de gördüğüm için midir, neden? Bilmem.

Mademki Son Posta okuyucularının bir teyzesi vardır, ben de derdlerim, düşüncülerimi ona söyleyebilirim öyleyse...

Bu bayanın adresini istiyorum. Aynı düşüncelerle mücehhez olduğum ve kendisine anlaşmak istediğim için tabii.

İyi ki, hatırıma geldi, belki siz adres veremekten çekinirsiniz, o zaman Gönül İşleri sütununda:

— «Çabuk evlenmenin yolunu soran Bayan B. B. ile fikir teatisi için bir genç adresini istiyor, gazetamize bildirirse kendisine göndeririz» şeklinde bir satır yazarsanız maksad hâsıl olur.

Bu mektubu aynen dercetmekle okuyucumun arzusunu yerine getirmiş oluyorum, yalnız bir noktayı kaydedeyim:

— İsteddiği adres bende yoktur, zira her mektubu okur okumaz mutlaka yirtarım, fakat bu kaidenin aksine olarak adresi bende olsaydı bile gene göndermezdim

TEYZE

Felâket karşısında milletimizin gösterdiği birlik, tesanüd ve azim

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet

Büyük Türk milleti yeni yılı tes'îd edemedi. Anadolu yurdunun doğu bölgesinde bir çok kent (kasaba) ve köylerimiz hızlı ve çöküntülü bir deprem yüzünden bir anda, hem de gece vakti herkes sıcak yatağında uyurken, yıkılıverdiler. Binlerce insan bir anda habersiz ve günahsız ya öldü veya yaralanıp sakatlandı. Depremden sağ kurtulabilen binlerce kardeş bir anda, hem de kış ortası, evsiz, barksız ve eşyasız kaldı ve karla örtülü sokak ve meydanlara dökülerek kışın dondu. Yılın o kadar büyük idi ki bir çoklarının aklı yerinden oynadı. El hasil yurdumuzun bir kısmı tabii büyük bir yıkımın kurbanı oldu. Bu yüzden bütün Türklüğün ve büyük Türk âleminin duyduğu keder büyüktür ve büyük olduğu kadar heybet ve heyecan doludur.

Fakat yurdumuzun bu felâket alanı karşısında da göğüslerimizi kabartan haklı bir kıvanç duymamıza sebep olan âlâmetler vardır. Bu beldelelerin başında Türklüğün dışındaki yabancı âlemin felâketimize karşı gösterdikleri asil ve güzel ilgiler gelir ki, bu gösteriler Türkiye Cumhuriyeti siyasetinin dünyanı sempatisini kazanmak yolundaki muvaffakiyetlerinin en sağlam belgeleridir. Fakat dünyanın bize yakın ve uzak yerlerinden Okyanuslar aşırı diyar ve ülkelerinden bizlere dönen ve ulusan şefkat, sevgi ve kıymetli yardım duygularının kaynaklarını yalnız Türk dış siyasetinin beceriklilikleri sanarsak yanılırız. Bilâkis, sağlam, devamlı, müstakar; halkın menfaatlerine uygun yapıcı ve tasarlı bir iç yükselme siyasetine dayanmayan bir dış politikası, ne kadar Makyavelik ve mahir olursa olsun serbest dünyanın devamı güven ve sevgilerini üzerine çekemez.

Felâket acıları içinde bile yüreklere, rimizi ferahlandıran diğer bir hâdise de, milletin en büyüğünden en küçüğüne kadar herkesin yurdumuzun depremler felâketiyle ilgilenmesidir. İşte yararlı surette Cümhurreisi İnönü, biz zat, felâket yerlerinde derdin ta yanı başındadır. Alâkalı vekiller zaten ilk önce kosmuşlardır.

Yurdsal ve ulusal bir felâket sigortası olan Kızılay hemen ise kovuldu.

Halkı aydınlatmak için koştular. Teşekküller, mahalle mahalle ve ev ev dolaşarak herkesin arzu ile verdiği yardımları toplamaya başladılar ve nihayet imdad trenleri felâket sahalarına sıcak çadır, sıcak giyecek ve yiyecek ile hekim, hasta bakıcı ve ilâç götürdüler. Cümhurreisimiz «Vatanın muhtelif kısımları arasında göze çarpan yığın ve sağlam tesanüd» den iftiharla bahsederek büyük milletimizin «sevinc ve acıda nasıl yekpare bir aile olduğunu tebarüz ettirdiler ve «milletimiz içindeki bu beraberlik sayesinde bugünlerin en az sarsıntı ile biteceğini ve «her zorluktan milletimizin yeni bir kudretle çıkacağına sarsılmaz imanı» bulunduğunu haber verdiler. Filvaki «ferdleri arasında karşılıklı vazife hissi ve bütün cemiyette vatana karşı fedakârlık duygusu» bu derece «sağlam olan milletimizin iyi günler göreceği muhakkaktır.»

Felâketler ferdler için olduğu gibi cemiyetler ve milletler için de mukadderdirler.

Bir çok volkan veya yarıklar üstünde oturup binalar ve mamureler kurduğumuzu ve tarlaları açtığımızı unutmamalıyız. Bu yeraltı tabii kuvvet ve boşluklarının indifa ve çöküntülerinin müthiş sarsıntılarla yer yüzünün kâh şu ve kâh bu semtlerinde facialar kopması pek tabiidir ve gündelik hâdiselerdir. Filhakika gün geçmez ki dünyanın bir tarafında ya bir yer depreminden veya bir volkanın taşmasından, elhasıl bir heyelan, tayfun veya seylâbdan yeni matemler olmasın.

Her bir yeni felâket ne kadar büyük ve ağır olursa olsun varlığını müdrik milletler için yeni ve büyük bir imtihan teskil eder. Bu ağır imtihandan muvaffakiyetle çıkmak için milletlere lâzım olan mümeyyiz vasıfların başında beraberlik, karşılıklı vazife hissi ve vatana karşı fedakârlık duygusu gelir. Bunlar bir milleti yalnız tabii afetlere karşı değil her türlü felâketlere karşı da koruyabilir.

İstiklâl mücadelelerindeki muvaffakiyetimizin sırrı milletin Millî Şefetrafında derin bir vazife hissi ile toplanıp birleşmesi ve vatana karşı sonsuz fedakârlık duyguları göstermesi olamış mıydı? Bugün 3-5 milyon Finlinin

160 milyonluk Sovyet ittihadına karşı yaptığı muvaffakiyetli müdafaanın hikmeti gene millî bir şefetrafında toplanıp elele vermek ve vatanın selâmeti için sonsuz fedakârlıklar duymak değil midir?

Bugün bir deprem karşısında millî bir imtihan geçiren ve kendini Millî Şefine beğendirmeye muvaffak olan Türkiyenin yarın büyük ve ağır bir harb karşısında da imtihan vermeğe davet olunması mümkündür. Türkiye, medenî, insanî ve mefkûrevî hedeflerini barış içinde ve barış yoluyla tahakkuk ettirmekten başka bir şey düşünmüyor. Fakat onun millî ve mefkûrevî yolunu eğer harb kesecek olursa bu harb onu yolundan alıyormuş gibi ve o zaman da kendini gene Millî Şefine ve bütün dünyaya beğendirecek surette savasacaktır.

1939 harbinin 1940 ve belki de 1941 yıllarına da sirayet etmesi ve Avrupa ve Asyada millet ve ırkımızla ve şanlı millî tarihimize ilgili semtlere uzaması mümkündür. Arzu etmemekle beraber bundan bizim herhangi bir tehâş duymamıza mahal yoktur. Büyük rakamlarla tank ve tayyare sürüleri bizim vehmimizi tahrik edemezler. Nasıl ki 20 sene evvel gene bir çok rakam, silâh ve vasıta kalabalık, heylül ve heyaletlerinin maddî ve manevî hücum savlet ve terrörlerine karşı muvaffakiyetle durmuş ve verdiğimiz imtihanda kendimizi göstermiş ve yükseltmiş idisek bu sefer de öyle olacağımız ve ırkımızın yucalığını bir daha isbat edeceğimiz muhakkaktır. Evet Cümhurreisimizin dediği gibi: «Ferdleri arasında karşılıklı vazife hissi ve bütün cemiyette vatana karşı fedakârlık duygusu sağlam milletimizin iyi ve geniş günler göreceği muhakkaktır.» Buna imanımız vardır.

H. E. Erkilet

Denize topçu atışları yapılacak

Bugün Bakırköy ile Kazlıçeşme deresi arasında topçu atış talimleri yapılacağından bütün meraklıların sabah saat 8,5 dan akşam 17 ye kadar atış sahasından 5 mil uzaktan geçmesi dün muntaka liman reislüğünden bütün merakibe tebliğ edilmiştir.

Havada tayyareleri, yerde insanları mahvedeceği söylenen ölüm şuaı nedir ?

Yazan: Profesör A. M. Low

Çeviren: Noyyir Kemal

Şuaı - ister insan öldüren, isterse elektrik rabitalarını keserek makineleri durduran - bir silâh haline koyabilmek için enerjisi esir vasıtasıyla nakletmek icab eder.

Radyo; esirle enerji nakli fikrine herkesi alıştırdı. Fakat radyo «alıcı» larının «kudret» i o kadar büyüktür ki buna bakanlar esir vasıtasıyla bugün ne kadar cüz'î bir enerjinin nakledilebildiğini takdir edemiyorlar.

500 kilovatla çalışan bir «radyo difüzyon» tesisatından birkaç mil mesafedeki hassas bir «alıcı» nın zaptedebildiği enerjisi bir sineği bile yerinden kımldatacaktır dederede ehemmiyetsizdir. Zira neşrolunan enerjinin mühim bir kısmı başka istikametlere dağılmaktadır.

Denebilir ki: Bu enerjisi, hoparlörün diyaframını ses büyütücülerle ihtizaza getirerek, istenilen dereceye yükseltmek mümkündür. Evet amma hangi düşman pilotu «ölüm şuaı» mucidinin gönlü hoş olsun diye onun şualarına maruz kalacak zemini hazırlar, ve bu muzır şuaı büyütecek cihazları tayyaresine takar?

Tayyareye böyle alıcı cihaz takılınca ben de onu birkaç mil mesafeden bir şuala ve pek kolaylıkla param parça ederdim. Zira alıcı cihazı olan tayyareyi «ölüm şuaı» ile alevler içinde yere yuvarlamak zor bir iş değildir.

Bu tecrübeyi mucidler; motosikletlerin tekerleklerini bir şuala durdururmak suretile ve muvaffakiyetle başardılar. Hükümet kendilerine ihtiralarından ötürü bir milyon lira vermedi diye de canları sıkıldı. Düşünmediler ki düşman pilotu «ölüm şuaı» nı zaptedecek hususi cihazlı tayyarelerle uçmaz. Bilâkis böyle bir enerjinin nüfuzuna mâni olmak için tayyaresini zirhar içine alır. Yeni yeni müdafa tertiblerine baş vurur.

Esasen muhterilerden bazılarını «ha-

reketi dalma» hülyası gibi çeken bugünkü «ölüm şuaı» tipi «enerji nakli» ne değil, «işaret nakli» esasına dayanıyor. Zaptedecek işaret ne kadar zayıf olursa olsun büyütücü aletlerle büyüyecek, ve evvelde, yerinde hazırlanmış bir kuvveti - ya elektrik, yahud patlayıcı bir kuvveti - harekete geçirecektir.

Bu tecrübeyi tayyare üzerinde yapmak icab etse tayyareye ufak bir «alıcı makine» ilâve edilir. Bu makine; birkaç mil uzaktan verilecek işareti zapteder, büyütür. Bu yüzden ya motörün elektrik cereyanı kesilir, yahud bir iştil vukubulur ve tabii tayyare de yere düşer.

Ben geçen harbe Salsburgda buna benzer bir tecrübe yaptım. Fakat hiçbir vakit bunun «ölüm şuaı» olduğunu iddia etmedim. Yaptığım şey nihayet tayyareyi te'sizle uzaktan idareye ibaretti. Verdiğim işaretlerle tayyareyi sevke ve idare yerine tutuşturabilirdim de...

Bugün bu sistem; tayyare ve gemileri millerle uzaktan emniyetle idare edebilecek bir dereceye ulaşmıştır.

★

Hakikî «ölüm şuaı» bambaşkadır. O; elektrik irtibatlarını kesecek, madenleri eritecek, insan vücudünde fizyolojik değişiklikler yapabilecek bir enerjinin naklini icab ettirmektedir.

Böyle bir şuada esas olan şudur: Her istikamete dağılan enerjisi muayyen ve mahdud bir istikamete toplayıp sevk etmek...

Bugün en mükemmel radyo mürsileleri bile şuaı kelimenin tam manasile naklediyor sayılmazlar. İşaretler daima yelpaze şeklinde her istikamete yayılıyor. Bunları mihrakın dışında kimsenin alamıyacağı şekilde muayyen bir istikamete hasredebilmeyi radyo mühendisi

(Devamı 11 inci sayfada)

— Bu ifadeye ne dersiniz Haşmet Güneş?

— Valideden aldığım bir mektub üzerine asıblışmışım efendim. Belki yapmışımdır. Bilmiyorum...

— Nerede o mektub?

— Yırttım efendim.

— İnsan annesinin mektubunu bir defa okumakla yırtar mı?

— Polis Şefikle hakikaten tanışmıyorsunuz?

— Tanışırız efendim...

— Size selâm vermiş, neden almadınız?

— Görmedim efendim...

— Bu haliniz zihnen çok meşgul olduğunuzu gösterir. Valideniz size ne yazmıştı ki bu kadar daldırınız?

— Yolladığım paramın yetmediğinden bahsediyor ve daha fazla göndermemi istiyordu...

— Demek ki her ay annenize para yollamak mecburiyetindediniz?

— Evet...

— Aldığımız ayıktan bir kısım da oraya ayrılacak. Mütebakusile siz Necîâyı yaşatacaksınız. Olmadı bu... şu halde kayınpederinizin muhtemel yardımını düşünüyordunuz...

— Kat'iyen...

— O olmaz, bu olmaz; bu zengin kızını nasıl yaşatacağız? Evinde üç hiz-

«Son Posta» nun tefrikası: 50

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

İçindir ki hayrete şayan bir beceriklilikle bilâfasiya inliyor, çırpınıyor, ağlıyor. Muhterem hâkimler!

Huzurunuzda aktıklar bu sahte göz yaşlarından evvel, gümüş sinesi delinerek kuş kadarlık kalbi durdurulan masum bir genç kızın hazin akıbetini ve mahkemede bizzat hazır bulunmağa tahammül edemediği için kendisini vekile temsil ettiren perişan bir babanın matemli köşesinde büyük ızdırabile laşbaşa kahşını düşündünüz! Zavallı masum Necîâyı topraklara düşüren katil bıçak, aynı zamanda yaşlı bir babayı da öldürmüş sayılmaktadır.

Değerli hâkimler!..

Katilin içtimai mevki, mesleği, tahsili, irfanı en kat'î müceddid sebepler teşkil eder. Umumi nizamı bir cahilin bozuşile idraki, muhakemesi, suuru yerinde bir münevverin bozuşu arasındaki fark;

metçi, iki aşçı, dört uşağa almış kız mutfağa girer mi?

— Reis, sağ ve solundaki aza ile kısa bir müşavereden sonra hitab etti:

— Hazır mısınız bay müddeiumumi?

— Hazırım.

Cevabını vererek ayağa kalktım. Tahkikat esnasında vardığım neticeleri ve edindiğim kanaati uzun uzadıya teşrihten sonra:

— Muhterem hâkimler, dedim, öyle insanlar vardır ki cibilli ve hilkî vahşetlerini, sathî nezaketlerinin ipekli perdesi altında yıllarca saklamağa muvaffak olarak aramızda cemiyetin namuslu birer ferdi sıfatile dolaşırlar. Bunlar ancak hususî hayatlarında ihtiraslarının esiridirler. Küçük bir kabahatine kızdığı için kedisinin bacağına satır indiren, yoktan sebebler icad ederek karısını tokatlayan, bir darbede başını kopardığı hindiyi o

halde salıvererek biçarenin ölüm çırpınılarını vahşî bir zevkle seyretmek dalan ne adamlar vardır ki, harici hayatta, bir karıncanın ezilmesine tahammül edememekle tanınmışlardır. Bunlara «gizli Sadistler» diyebiliriz.

Huzurunuzda boynunu bükerek sizi masumiyetine inandırmaya çalışan Haşmet Güneş te bu tiplerden biridir. Haşmet Güneş, içinde yaşadığı ifriti tam yirmi altı sene uyutabilmiş; fakat ilk fırsatı bir genç kız öldürmek suretile yüzünden maskesini atarak ruhunun hakiki ve müstekreh hüviyetini meydana çıkarmıştır.

Haşmet Güneş, alelade katillerin takibi ve tatbik edebilecekleri taktiklere sapsızmıyor; onun yolu, gözyaşları dökererek yüreğe mahkemeyi hissi bir taziyek altına almak ve nihayet yürek sahibi birer insan olan hâkimlerin beşeri zafından istifade suretile yakayı kurtarmaktır. Onun

verecğiniz hükümde dikkat nazarına alınacak en mühim cihettir. Miteammid bir katil olan Haşmet Güneşe katillerin en vahşisi, cemiyetin en büyük düşmanlarından birisi olarak bakmağa mecburuz; çünkü bir erkeğin diğer bir erkeği, hattâ bir erkeğin yaşlanmış bir kadını öldürmesi genç, güzel, zarif, afif ve masum bir genç kız öldürmesi arasında büyük farklar vardır. Bu itibarla katilin cürmü, bu noktadan da, fevkalâdeden bir mahiyet taşıyor.

Medenî Türk camiası Haşmet Güneşin ve Haşmet Güneş gibilerin mülevves varlıklarından tathir edilmeli, aramızda bu süslü yılanların bir an bile teneffüslerine imkân verilmemelidir.

Kendisinin Türk ceza kanununun ... üncü maddesi ahkâmına tevfikân cezalandırılmasını ta'eb ederim...

İstedğim ceza idamdı.

Benden sonra, Haşmet Güneşin müdafaası için, meslek arkadaşları tarafından tutulan avukat müdafaasını yaptı. İddialarını çürütmekte çok uzak kalan bu müdafaayı «söz kalabalığı» olarak dinledim ve cevabdan müstağni buldum. Avukatın müdafaası «müvekkilim masumdur, beraetini isterim» den daha ileriye geçmiyordu

(Arkası var)

Millî Şefin tetkikleri

Millî Şef Elâzığ'da askeri selâmlarken

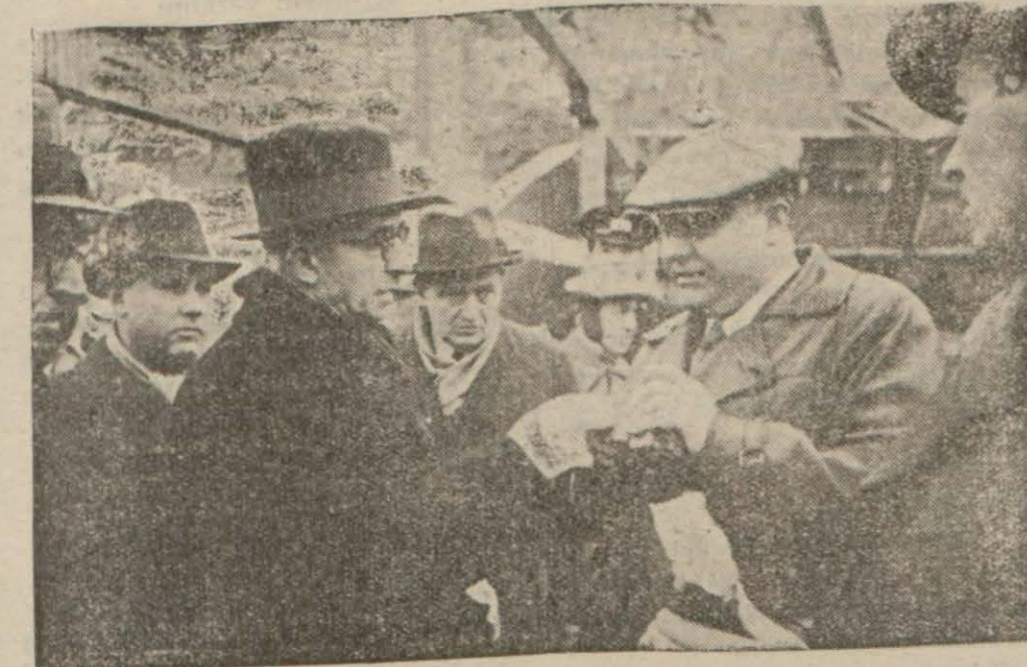
Reis.cümhur, Malatyada, hareket reisinden Erzincan zelzelesi hakkında izahat alıyor.

Millî Şef bakır izabesini seyrediyor

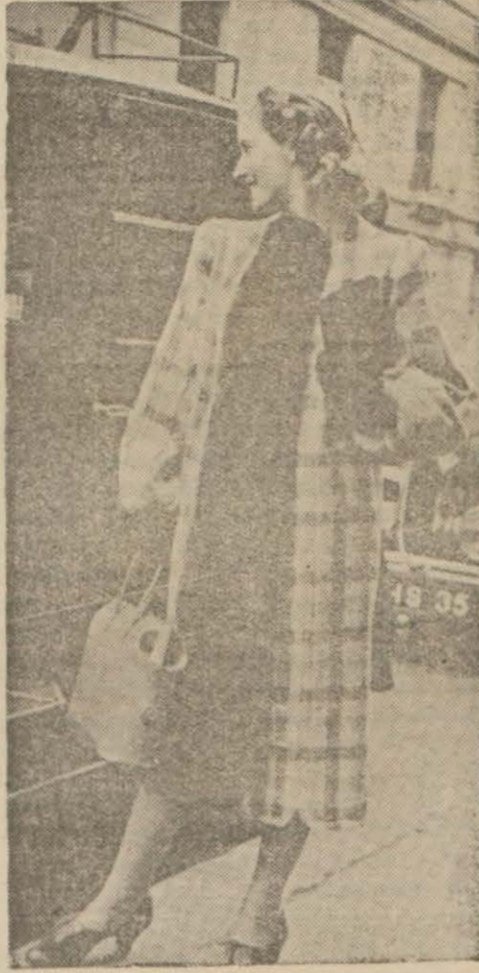

Reisicümhur Elâzığ'da kız ens titüsünün şapka atelyesinde

Bakır taşını muayene

Kadın Köşesi Spor manto

Bu manto bilhassa öğleden sonra giyilir. Altı parça ekose kumaştan, dikişler yapılmıştır. Önündeki kastor band çok orijinaldir. Yakası kürkten tek düğme ile kapalıdır.

Şık bir bluz

Genç, şık, kıvrak. Bir bluzda bundan fazla güzellik aranır mı? Müselleş şeklinde, açık gibi durduğu halde tamamen kapalı olan yaka, omuzlara bolluk ve ren ve bele indikçe daralan ön parça, bunun aynı ahengi takib eden - yan parçalarla büzgüler yaparak birleşmesi... Hep birer yenilik, birer şıklıktır. Bakınız bel ne sıkı, ne incecik, kollar da öyle... Arka ta bele kadar bir fermüvarla kapalı. Bu da bir bluz için ayrı bir hususiyet...

Bebekler için örgü

Yuvarlak yaka ve robalar çocuklara son derece yaraşan biçimlendendir. Örgüde bunların pek muhtelif tarzları yapıyor. Bizce çocuk kazak ve bluzlarında yuvarlak robayı yakalara tercih etmelidir. Yaka daha ziyade ceket ve mantolarda güzel görünüyor. Bunların dışındaki elbiselerde çocuğun boynunu fazlaca yüklü gösterebilir.

«Son Posta» nun zabita romanı: 41

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHİMİ

Mühim bir isticvab

Serkomiser ağızlığı çıkararak gösterdi. (Yarınki tefrikamızın resimlerinden)

Küçük odanın da koridora açılan bir kapısı vardı. Fakat önüne bir paravan konularak iptal edilmişti. Kadın hepimizin odaya dahil olmamızı beklemedi, sonra yer göstererek kendisi de oturdu.

Oda kıymetli eşya ile çok pahalı bir şekilde döşenmişti. Yerde sarı-siyah renklerle işlenmiş kıymetli bir halı vardı. Koltuk ve kanapeler de aynı renk kumaşlarla kaplanmışlardı. Bu iki rengin tedaisile bir gece evvel Raif beyin evinde bulduğumuz sigara ağızlığını ve Leylâ hanımın anlattıklarını hatırladım. Serkomisere baktım, o da eşyayı tetkik ile meşgul oluyordu.

Kadın mütebessim bir eda ile yüzlerimize bakıyordu. Yarım dakika süren bir sükûttan sonra konuşmak lüzumunu duyarak:

— Dışarıda ne fena bir hava var değil mi? dedi.

Sabırsızlanmaya başlayan serkomiser kısaca:

— Evet!

Cevabını verdikten sonra sordu:

— Mösyö Vafidis çok gecikmeyecek mi, dersiniz?

— Hiç zannetmem, bir iki dakikaya kadar buradadır. Kendisini ne gibi bir iş için arıyorsunuz?

— Bir mesele hakkında görüşeceğiz madam.

Kadın hem bizimle konuşuyor, hem de sezdirmeden dışarıyı dinlemek istediği anlaşılıyordu. Koridorda hafif bir gürültü oldu. Gözlerimiz kapıda kulak kabarttık. Arkası gelmedi.

Vaziyetten yavaş yavaş şüphelenmeye başladım. Biz burada oturup beklerken herif kaçmış olamaz mı idi? Bir lâhza için endişelendim, fakat endişem fazla sürmedi. Koridorda bir ayak sesi işitildi ve akabinde ev sahibi salondan geçerek bulunduğumuz odanın kapısında gözük-tü. İtiraf ederim ki bu karşılaşma hepimiz için az çok heyecanlı oldu. İki metre mesafemizde duran ve istifhamkâr bakışlarla bizi süzen adamın günlerdenberi uğraştığımız katil olması ihtimali bu heyecanın membaini teşkil ediyordu. Lev'â hanımın anlattığı gibi uzun boylu ve sarı saçlı bir adamdı. Bariz şekilde içeri batmış göz çukurlarında fırl dönen madeni parıltılı mavi gözleri vardı. Yüzü hafif bir çil tabakasıyla kaplıydı. Matruştu, hissiyatını çehresinden okumaya imkân vermiyecek kadar soğukkanlı olduğu anlaşılıyordu. Kollarının tabii haddenden biraz uzun olduğuna ve bu kolların kıllı, büyük, kuvvetli ellerle nihayetlendiğine dikkat ettim. Sırtında koyu laciverd renkte iyi dikilmiş bir elbise bulunuyordu.

Kat'iyen Rum şivesine kaçmayan bir türkçe ile ve bariz şekilde müstezhi bir sesle:

— Evime hoş geldiniz, efendiler! dedi. Emirlerinizi bekliyorum!

Serkomiser biraz asabî bir eda ile bizi ayrı ayrı tanıttı. Sonra:

— Mösyö Vafidis, sizinle uzunca görüşeceğiz, dedi. Müsaade ederseniz hep birlikte oturalım.

Adam garib bir şekide gülümsedi. Leylâ hanımın İngiliz mühendisi tarif ederken söylediği sözleri hatırladım. Bu gülümseyiş insanı sinirlendiren, yılışık alaycı, kaba bir sırıtma idi. Uzun mü-

det devam ettikten sonra birden adeta mihaniki bir şekilde kaybolarak çehresi eski haline döndü.

— Oturalım efendiler.

Serkomiser sanki tesadüfî imiş gibi salon kapısına en yakın sandalyaya ilitti. Rıdvan Sadullah belki kasden, yahud farkında olmıyarak öteki kapının bulunduğu tarafta yer aldı. Öyle ki iki kapı da bir lâhza içinde tutulmuş bulunuyordu. Bu vaziyet karşısında adam bir lâhza her ikisinin çehrelerine dikkatle baktı. Sonra mahud tebessümü ile gülümsedi. Omuzlarını silkerek geçti, serkomiserin karşısına oturdu. Biz de onları taklid ettik. Odayı kısa, fakat sıkıntılı bir sessizlik kapladı. Dışarıdan fırtınanın korkunç sesi geliyordu.

Nihayet serkomiser söze başladı:

— Eski şerikiniz Raif beyin katilinden tabii haberdarsınız, Mösyö Vafidis?

Herife dikkatle bakıyordum. Bana öyle geldi ki kendisini endişelendirmesi lâzım gelen bu sual bilâkis içinde girdi bir endişeyi tahfif etti. Bu müşahedeyi neye hamledeceğimi tayin edemedim. Geniş bir nefes aldıktan sonra:

— Evet, haberdarım, dedi. Çok acıdım zavallıya... Aramızda son zamanlarda geçen hâdiseler gerçi bizi birbirimizden ayırmıştı amma ben ona hiçbir zaman düşman olmadım.

— Halbuki maktulün ailesi efradı aksi kanaatte...

Adam alaycı bir eda ile tekrar tebessüm etti ve cevap verdi:

— De'il isterim. Bunu nasıl isbat edebilirler? Aramızdaki şirketi feshettikten sonra kendisini bir defa bile görmedim. Fakat belki de hakları var. Ona düşman olmam lâzımdı. Ayrılmamızdan sonra servetinin yarısını benim mahvolmam uğrunda harcadı, emeline muvaffak ta oldu.

— Şimdi hayatınızı nasıl kazanıyorsunuz, Mösyö Vafidis...

— Hiç... Eski servetimin son kırntılarını bitirmekle meşgulüm. İstirahat ediyorum. Biraz da bazı ilmi ve feni tecrübelerle meşgul oluyorum. Bu işlere çokcukluğumdanberi meraklıyım.

— Lâboratuvarınız da bahçedeki kulübede galiba...

— Evet, iyi tahmin ettiniz, orada...

— Servetimin son kırntılarını yemekle meşgulüm, dediniz. Halbuki bankada mühim miktarda paranız bulunduğunu haber a'dık. Hem de lunun mühim kısmı son zamanlarda yatırılmış, yanılıyor muyuz?

Adam müstezhi tavrını geldiğimizdenberi ilk defa olarak terketti. Çehresi hafifçe kızardı. Birkaç saniye serkomisere dik dik baktı. Sonra gerilen asabî tekrar gevşedi. Güldü.

— Bu sualimize tevkiifimden sonra cevap vereceğim, dedi, geçelim.

— Demek tevkiifinizi bekliyorsunuz?

— Siz bu şekilde sualler sormaya başladığınızdan sonra beklemem kabül mi? Yoksa şu halî şirketini soyan hırsız benim miyim sanıyorsunuz?

— Pekâ'a bu şekilde sualler sormıyalım. Size göre Raif beyin katili kimdir?

— Va'lahi hiçbir fikrim yok. Bu mevzuu düşünmedim, değil, çok düşündüm, fakat hiçbir cevap bulamadım.

(Arkası var)

Felâket mintakasından ilk mektub

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İhtiyar. Ya o yüzlerce çocuk. Hepsini 1, 2, 3, 5 ve nihayet 6 yaşlarında Türk yavruları...

Anne ve babalarının ne olduğunu değil, bu faciyanın da ne olduğunu bilmiyorlar.

Hepsinin, ayakları, yüzleri, elleri sarıdır...

Erzincan ağurca reisinin 5 nüfus ailesi ile kurbanlar arasında olduğu söyleniyor.

Kompartıman kompartıman, geziyorum. Benimle seyahat eden bir jandarma zabiti nur yüzlü bir ihtiyarın ellerine sarılmış. Ondan aldığı acı haberler:

— Annem, anneciğimi!
Diye, gözyaşı döküyor. Ne acı ağıyor!

Erzincanda kurtulanların sayısı pek azmış. Ölü, ölü, ölü... O kadar ki, çaresiz kalmışlar, beşini, onunu bir araya gömüyorlarmış.

Erzincanda büyük felâketten üç gün önce, hafif, hafif yer sarsıntıları olmuş. Vahî tellâlar gezdirmiş; herkes dikkatli olsun diye...

Fakat, felek öyle bir anda ve öyle bir zamanda zulmetmiş ki, evvelden alınan tedbirlerin hiç bir tesiri olmamış... 23 saniyede her şey olup bitmiş. Ölü nisbeti yüzde 85. Ohalde ölü miktarı 14.500!

Ne acı.. ne kadar acı Yarabbi..
Baktım, minimini bir kız çocuğu.. Sağ kolu sarılı. Üstünde yırtık bir entari var. Bu yavrunun ağlamaktan gözleri şişmiş.

Babası bir memurmuş. 7 karkdeşten, anne, babadan sağ kalan tek bir insan.

Ve daha buna benzer neler, neler...
Ya o sübay!.. Gecenin bu vahşi karanlığında, kudurmuş bir homurtu ile ilerleyen trende onun halli gözlerimin önünden gitmiyor bir türlü. Her tarafı sarı içinde... Yaralı bir aslana benzeyordu.

— Ben ne ise amma; ya karım, zavallı karım.

Diye, hıçkırıyordu.
Sivasa geldik...

Burada da yaralıları getiren trenler var.. Ana, baba günü..

Mahşer bu her halde.. çırpıplak; yüzleri gözleri sarılı insanlar...

Cevdet Yakub
Sivas 31 — Erzincan ve Sivas istikametinden trenler geldikçe, bizim trenimizi de büyük heyecan dalgası kaplıyor, tehliküle yerlerinden fırlıyorlar:

— Allah aşkına hemşeri ne haber? Diye haykırıyorlar.

Yanımda ihtiyar bir anne var. Belki yüzüncü defa soruyor:

— Benim Hasanıma, birşey oldu mu evlâdım?..

Zaralı bir tüccar, kızına gelin esvabı almak için İstanbula gitmiş, paket paket çehiz almış, kompartımanın içi bunlarla dolu..

— Kızım gelin olacaktı.
Diyor. Sonra dolu dolu gözleri. Uzak, zalim rüyalar görüyor:

Bir çocuk gibi ağlıyor:
— Şimdi toprak oldu..

Bu toprak oldu sözü, Erbaada gelin olacak iken toprak olan bizim Naciye-yi, zavallı genç kızını hatırlatıyor, kendi kardeşlerimin felâketine ağlıyorum.

★
Erbaadan ilk gelen yolcu İhhisarlar eksperisi Hayati..

Erbaanın bir harabe olduğunu, ölenleri saymaya imkân bulunmadığını, birçok köylerin bir varmış, bir yokmuş denecek hale döndüğünü söylüyor.

Bir başkası Reşadiyenin daha korkunç halde bulunduğunu, kasabada sağlam bir bina bile kalmadığını, zelzeleden sonra müthiş bir yangının kızıl alevlerle cinayeti tamamladığını hikâye ediyor.

— Ya ölenler.
Hıçkırarak:

— Orasını ne sen sor ve ne de ben söyleyeyim...
Diyor.

★
Felâket Niksarı iki defa vurmuş. Yemyeşil bir vadinin eteklerine nazlı nazlı uzanmış güzel Niksarın kaleleri, büyük kava parçaları yukarıdan koparak yuvarlanmışlar. Ve şehri silindirden geçirmişler. Şimdiye kadar sayılan ölü miktarı 833. Eğer köylerle, henüz enkaz altında kalanlar da hesaba edilirse sayı 1833 olacaktı.

★
Kaysere'den sonra bütün ovalar kara örtüldü.

İstanbuldanberli başhyan müthiş bir yağmur da hâlâ kesilmemiştir.

Herkes üzerine kat kat çamaşır giymiş. Mantolar, paltolar geçirmiş. Düşün yemeleri gibi çeşid çeşid, yemekler hazırlamış.

— Bunlar ne olacak bu kadar?
Diyorum. Gözlerimin yaşı bir türlü kesilmeyen genç bir taze:

— Ağabeyime, yengeme götürüyorum. Onlar günlerdir aç, çıplaktır!
Cevabımı veriyor.

Sonra korkulu bir rüya görmüş gibi sifkinliyor.

— Ya öldülerse?..
Sivas topraklarında...

İçimde korku var. Dost, akraba, ahbab, kardeş.. Yüzlerini bir daha görememek korkusu.. Allahım yetiştir artık!
Cevdet Yakub

İstanbul nakit yardım

miktarı 233.944

lirayı buldu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Yardım komitesi dün de öğleden sonra vilâyette vali ve belediye reisinin riyasetinde toplanmış, şehrin tamamını zenginlerini davet ederek felâketzedelere yapacakları yardım etrafında kendileri görüşmüştür.

Pazar günü akşamına kadar İstanbulda toplanan 133 bin liraya illâveten Pazartesi günü 42.309 ve dün de 57.575 lira teberri edilmiştir ki, umumî yekûn dün akşama kadar 232.944 lirayı bulmuştur. Dün İstanbul millî yardım komitesine gelerek teberriye bulunanlar şunlardır:

Emniyet Sandığı 5000 lira, Anadolu Sigorta Şirketi 2000 lira, Ticaret Odası 10 bin lira, Alman sigorta şirketi İstanbul mümeassiliği 2000, Artin ve şeriki 250 lira, Cemil Amik 150 lira, Hoffit şirketi 500 lira, Jak Na-yom 50 lira, Azakadeler 1000 lira, manifa-turacı Avni 250 lira, tuhafiyeci Fahri Birel 500 lira ve 100 liralık eşya, Millî Reasürans 5000 lira, Osmanlı Bankası 10.000 lira, Nurlı Kavakoglu 1000 lira, Şerefeddin Alemdar 1000 lira, Kinacı Şakir ve şeriki 1000 lira, Nafiz Özalp 200, Şarkıkarib bankası 500 lira, Tahsin Sermed ve şerikası 400 lira, Kazaro Nişanyan 600 lira, Eord acentası Muhibdin Akçur 500 lira, Turyağ şirketi 1000 lira, Adlamazoglu 200 lira, Yübak şirketi 500 lira, Senger nakliyat şirketi 250 lira, Akif Yazıcı 500 lira, Mesajeri Maritim vapur acentası 500 lira, Çuhacıyan 500 lira, Vitol müesseseleri 2700 lira, Bayle maden şirketi 300 lira, Fethiye maden şirketi 1000 lira Singer kumpanyası 400 lira, Nikola Miray 500 lira, Türk Tütün Limited şirketi 2000 lira, Manuel Saparo 1500 lira, Doçay Levant Linye acentası 500 lira, mühendis İzak 500, Hüseyin Erkan 500 lira ve 80 çuval un, Artin İnceciyan 100 lira, Narmanlı Sittik ve Avni 500 lira, İzak Horasanıyan 1000 lira, Mehmed Lağnoğlu 1000 lira, Arif Molo 750 lira, Türk Amerikan ticaret limited şirketi 400 lira, Antalya nakliyat şirketi 800 lira, Rafael Elongvif 1000 lira, Nafiz Kâzım Erat 500 lira, K. Meslek 500 lira.

Dün Papanın İstanbulda ki Vekilli de komiteye müracaat ederek Papa 12 nci Piyer namına zelzele felâketzedelerine 3000 lira teberri etmiştir.

Ayrıca Kızılây şubelerine 10 binlerce parça müteahhit cins giyecek eşya, çuval ve tene-kelerle zahire teberri edilmiştir. Bu eşyalar bugün maarif müntesipleri arasından seçilen 24 kişilik bir heyet tarafından umumî mî depoda tasnif edilmeğe başlanacaktır ve yarından itibaren merkez komitesi tarafından emredilecek yerlere sevkonulacaktır.

Giresuna giden heyetten ilk telgraf
Birkac gün evvel İmanımızdan zelzele mintakasına Demümpinar vapurile gönderilen heyet reisi Dr. Rifat Berkmen tarafından dün İstanbul millî yardım komitesine bir telgraf gelmiştir.

Heyet reisi bu telgrafında Giresun vilâyeti merkezinde maddî hasarın çok fazla olduğunu, fakat nüfus ziyatı olmadığını, vilâyet kazalarından Şebinkarahisar ile Alucrada hiç sağlam ev kalmadığını ve 1423 ölü, 300 de yaralı bulunduğunu bildirmiş, çadır, battaniye, gaz, ayakkabı, elbise ve 2000 lira para istemiştir. İstenilen para dün telgraf havaleyle gönderilmiş, eşyaların da hazırlanmasına başlanmıştır. Bu eşyalar bugün yola çıkarılmaktadır.

Ordunun İstanbul müracaatı
Ordu Kızılây reisi Yekta da dün Vali Lütüfi Kırdara şu telgrafi göndermiştir:

«Demümpinar salimen geldi. İmdat heyeti karaya çıktı. Müzaheret halk vefakâr, müfrik İstanbullu kardeşlerimize irtıfabı yüreklerimize ferahlık serpen yardımından dolayı minnettarlığını yüksek şahsanıza arz ederken ağıta kalan binlerce felâketzedelerin ihtiyacı olan direkif veya direkif çaduların acilen gönderilmesi.»

İhhisarların yardımı
Bu çadırlar bugün veya yarın yola çıkarılacaktır. İhhisarlar Umum Müdürlüğü zelzele mintakasına civar olan başmüdürlüklere bir emir göndererek zelzele felâketzedelerine bir milyon sigara ve 2240 şişe kan, yak tevzi edilmesini bildirmiştir.

Sanayi erbabının teberriüleri
Şehrimizdeki sanayi erbabı da evvelki gün başhyan aynı giyecek ve giyecek maddeleri toplamak faaliyetine devam etmişler ve dün yeniden mühim miktarda eşya ve giyecek toplamışlardır.

Adliye memurlarının teberriüü
Resmî datelerle zelzele felâketzedelerine yardım faaliyetine hummalı bir şekilde devam edilmektedir.

İstanbul adliye mensublarından, maası 100 liraya kadar olanlar aylıklarının yüzde beşini, 200 liraya kadar olanlar yüzde 7,5 unu, 200 liradan fazla maası olanlar da yüzde 10 u nisbetinde teberriü bulunmayı taahhüd etmişlerdir.

Millî Piyango Müdürlüğünün yardımı
Millî Piyango Müdürlüğü de zelzele felâketzedeleri için 50 bin lira tahsis ederek millî yardım komitesi emrine vermiştir.

Millî Piyango İdaresi memur ve müstahdemleri de ayrıca maşaharından yüzde beşini vermişlerdir.

Şehrimiz emniyet teşkilâtı emrindeki bütün memur ve müstahdemler de maşaharının yüzde beşini felâketzedelere terk ve teberri etmişlerdir.

Dün de zelzeleler oldu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

1500 olarak tesbit edilmiştir. Salâhattir

ründe saat 5,30 da hafif zelzeleler olmuştur. Hasarat yoktur.

Yozgad 2 (A.A.) — Bugün saat 14.45 de vukubulan zelzelede Maden kazası, Peynik nahiyesine bağlı Cesur Mahmudlu, Karapınar, Kamberli, Küçükçalağlı, Koşumlu, Hozok, Dedefakılı köylerinde 97 hane ve ahır yıkılmış, 67 ev ve ahır da ehemmiyetli hasara uğramıştır.

İnsan ziyatı kaydedilmemiştir.
Açıkta kalanların zelzeleden müteessir olmayan köylere nakline başlanmıştır.

Yaralıların nakli
Erzincan 1 (A.A.) — Erzincandan Kayseri hastanesine 67 yaralı tertib edilmiştir. Bunlardan ağır olanlar Sivasta alınacak, mütebakisi Trabzon hastanesine yatırılacaktır.

Ankara 2 (A.A.) — Ankaraya bugün bir miktar yaralı gelmiş ve Nümune hastanesine yatırılmıştır. Bir kısım yaralıları da pansonları yapılarak buradaki ve İstanbuldaki akrabaları yanına gitmişlerdir.

Adana 2 A.A. — Burada zelzele min-takasından gelecek yaralıları için ilk tertib olarak 200 yatak hazırlanmıştır.

Erzurum 1 (A.A.) — Son 24 saat zarfında vilâyet mintakalarında zelzele olmamıştır. Bugün saat 16,30 da gelen katarla Erzuruma 62 yaralı gelmiş, bunlar derhal hastanelere yatırılarak iltihafatları temin edilmiş ve tedavilerine başlanmıştır. Yaralıları için tertibat almıştır. 100 yatak hazırdir. Bu miktar artırılacaktır.

Erzincanda cesedleri yememeleri için köpekler öldürülüyor

Çetinkaya 1 (Sureti mahsusada gönderdiğimiz muharririmizden - gecikmiştir) — Erzincandan gelen ilk yaralı yolcu bir kadını konuştum. Felâket zede el'an dehşet içindedir. Dedik ki:

— Zelzele gecesi müthiş bir gürültü ile uyandım. Yer, o derecede şiddetli sarsılıyordu ki ayağa kalkmaya vakit bulamadım kendimi kaybettim. Feryadlar arasında gözümü açtığı zaman şehir alevler içinde idi.

Şehrin her tarafı cesedlerle doludur. Cesedleri yememeleri için köpekler öldürülmektedir.

Nusret Safa Coşkun
Amasyada ırmaklar taşdı

Amasya (Hususi muhabirimizden) — Yeşil renkte akan ve mecralarını değiştiren ırmaklar taşmış, mühim tahribat yapmıştır. Mâilî inhidam birçok evler yıkılmıştır. Mülhakatta ölü adedi

hyan sular nehir civarında bütün köy ve tarlaları kaplamış. Adapazarına kadar uzanmıştır. Bu arada birçok köyler tehlikenin gittikçe büyüdüğünü görerek tahliye edilmiştir.

Şehrin merkezine girmeyen Sakarya suları yalnız şehrin kenar mahallelerini tehdit etmektedir. Sular gittikçe yükselmektedir. Dağlardaki karlar da eriyerek su halinde olanca hüfile ovaya akmaktadır. Kaymakamlık ve belediye tedbir almağa başlamıştır. Sakaryanın taşması bu mevsimde şimdiye kadar vâki olmuş değildir. Ekili bulunan birçok tarlalar su altında bulunmaktadır. Zararın pek büyük olduğu tahmin ediliyor. Dinsiz Mudurununun taşması ile de Adapazarı, Bolu ve Düzce'nin ihtiva ettiği 20 kilometre murrabbalık bir saha deniz haline gelmiş görünmektedir.

Kızılâyın yardımı
Ankara 2 (A.A.) — M. Kemalpaşa kazasındaki su baskını neticesinde evsiz kalan yurttaşlara ilk yardım olmak üzere Kızılây tarafından onbeş bin lira gönderilmiştir. Kızılâyın bir müfettiş de vak'â mahalline izam edilmiştir.

Yıkılan evler
Borsa 2 (Hususi) — M. Kemalpaşa ve civarındaki köyler hâlâ su altında dır. Şimdiye kadar kasabada 300 harab ev ve 20 ölü tesbit edilmiştir. Henüz ziyat tamamlanmamıştır. Bunun kat'i surette tesbitine uğraşılmaktadır.

Emniyet müdürleri arasında
Ankara 2 (Hususi) — Dördüncü sınıf emniyet müdürlüğünden Aliâeddin Eriş Tokat emniyet müdürlüğüne, ikinci sınıf emniyet âmirlerinden Saim Çanakale emniyet âmirliğine tayin edilmişlerdir.

Sellerden ölenler arttı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zinde hükümet binasının kiremitleri fırtınadan uçmuştur.

Edreminin Akçay iskelesine bağlı bir yelkenli fırtınadan batmıştır. Akçayın mahalleleri ve telgrafhane su altında dır. İnsanca ziyat yoktur. Susuzluk kazasında Simav çayı taşmıştır. İstasyon civarındaki binalarla mezbaha su altındadır. Sındırğı, Balıkesir arasındaki üç köprü tamamen harab olmuş, münakale inkitaa uğramıştır.

İstanbuldan Bandırmaya gitmekte olan mazut yüklü 10 tonluk bir motör Burgaz koyu şarkında fırtınaya tutulmuş, kayalara çarparak batmıştır. Mürettebat kurtulmuştur.

İzmirde Gediz çayının taşması yüzünden bazı köy ve mevkiiler su altında kalmıştır. Ödemiş'te 15 ev harab olmuş, 15 ev de kısmen yıkılmıştır. Menemen - Bergama arasında münakalât kesilmiştir. Emirâlem mintakasında feyezanın zararları daha şumullüdür. Seferhisarda bir çoban boğulmuştur. Manisada Gediz ve Misk çayları taşmış, ovadaki köyler su altında kalmıştır.

Çanakalede Bünyan deresi taşmıştır. Lâpskeide Çardak köyünde bir çoban boğulmuştur. Çanakalenin merkezinde hükümet konağını su basmıştır. Geliboluda birçok köyler su altında dır.

Amasyada Yeşilirmak ve civar dereleler yükselmiştir.

Adapazarı havalisinde
Adapazarı 2 (Hususi) — Adapazarı ve mülhakatında birkaç gündenberi devam eden sürekli yağmurlardan ve kardan sonra Sakaryanın taşmasını yazmışım. Nehrin yatağında etrafa yayılmağa baş-

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Sfatüleri ve Türkiye Cumhuriyeti ile münakit mukavelenamesi
2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir
(24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası

İhtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MİSİR, KİBRİS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN
ve MAVERAVİ ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANVA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÖBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı cari ve mevduat hesapları küşadı.
Ticari krediler ve vesaili krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

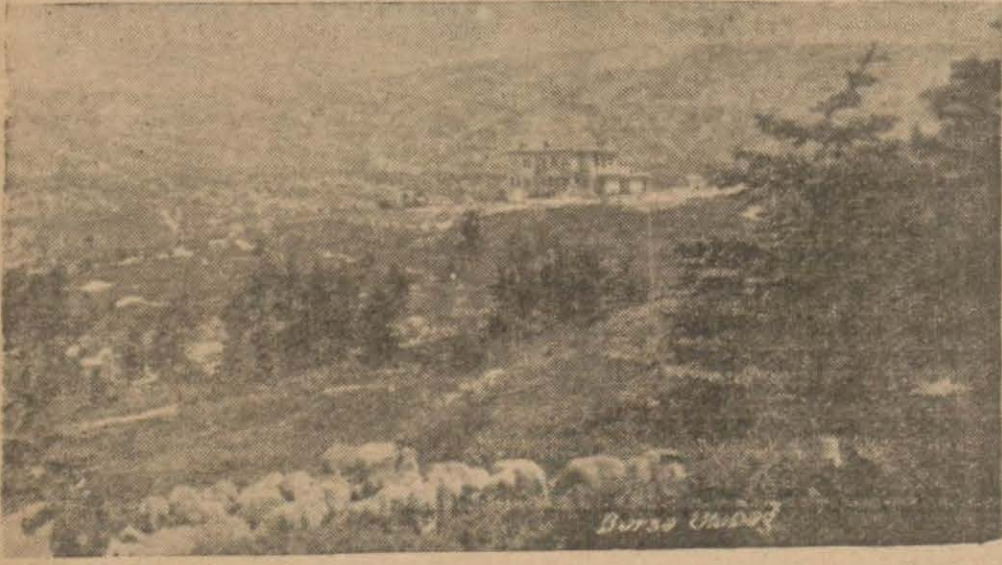
En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık
Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartları ile (kumbaralı veya
kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

Memleket Haberleri

Bursa ovasının büyük serveti Merinosculuk

Yurd için çok verimli olan merinos koyunları her yıl daha fazla bir şekilde üretiliyor

Uludağ'da otlayan Merinos sürüleri

Bursa (Hususi) — Şehrimiz ve civarında mühim bir varidat membamı teşkil eden merinosculuk süratle inkişaf etmektedir. Son bir yıllık faaliyet plân-gosu şudur:

939 yılında 21800 koyuna sun'î tohumlama yapılmış, 39400 koyun da koça katılmak suretile tabii tohumlanmıştır. Kuzu doğumu başlamıştır. Doğum normal halde, iyi şartlar dahilinde iyi gitmektedir.

Merinos mantakasındaki yetiştiricilerin merakları gittikçe artmakta, şiddetli arzuları görülmektedir. Çünkü bu cins koyun yetiştirmekteki faydaları köylülere iyice anlamışlardır. Bundan başka yetiştiricilerin daha fazla faydalanmalarını temin için devletçe bir çok mühim tedbirler alınmaktadır. Ezcümle:

1 — Merinos yapağısının, Merinos fabrikası tarafından nisbeten iyi fiatla ve yetiştiricilerin ayaklarına giderek mübavaa edilmektedir. 939 yılı fiatı 100-110 kuruş arasındadır. Bunun daha fazla artması tahmin edilmektedir.

2 — Devlet, iyi sürü sahiplerine, fen ve usule muvafık ağıl yapanlara; ağıl ve sürü ikram'esi namile mükâfatlar vermektedir. Bunun için senede 3-5 bin lira tevzi edilmektedir.

3 — Bu hayvanlar için en iyi yem olan yoncanın Merinos mantakasında

çoğalmasını teminen yetiştiricilere parasız olarak yonca tohumu dağıtılmaktadır

4 — En mühim olarak, elde edilen Merinos kuzularının, mezbahaya gidip kesilmesine meydan verilmemek maksadile, yetiştiricinin ihtiyacından fazla olup satmak istediği kuzuları Ziraat Vekâleti tamamilen satın alacak, büyütükten sonra damızlık olarak gene yetiştiricilere tevzi edilecektir. Bunun için Bursa merkezi, Yenişehir, Karacabey ve M. Kemalpaşa kaza merkezlerinde bütün yetiştiriciler Halkevlerine toplattırılmış, kendilerine bu hususta izahat verilmiştir.

Merinos koyunu, memlekette, bilhas-sa et ve yapağı için yetiştirilen bir koyundur. Bunların eti yerli koyunlardan çok fazladır. Bir Merinos koyunu 110-120 kilo gelmektedir. Bunlar erken büyüyen ve yemden çabuk istifade eden bir ırk olduğundan, kuzular erken büyümekte ve çabuk kilo almaktadır. Bundan dolayı yetiştiriciye hayli menfaat temin etmektedir. Yapağı da kemiyet ve keyfiyet bakımından, yerli kovanlara nisbetle yüksektir. Meselâ yerli kıvrıkcıklar senede en çok 1-1,5 kilo yapağı verir. Halbuki merinoslar senede 2,5-3 kilo, koçları ise 6 kiloya kadar yapağı vermektedir ve kilosu 100-120 kuruşa satılır.

Çorluda iskân işleri

Çorlu (Hususi) — Tekirdağ iskân müdürü Ferruh Ayoğlu Çorluya gelmiş ve göçmen toprak tevziatı vesair işlerini tetkik ve teftişe başlamıştır. Aldığım izahata göre Çorlu Türkiyede iskânın en çok tekâsüf ettiği bir kazadır. Cümhuriyet hükûmeti bu kaza dahilinde birçok çiftlikler istimlak ederek üzerlerine 200 evden eksik olmak şartile plânlı mamureler kurmuştur.

Asfalt yol boyundaki Seğmen, Marmaracık, Ulaş; Karasinit, bunlara birer misaldir. Otomobil ile geçenler Cümhuriyet hükûmetinin bu mamurelerini görürler. Kazada çalışan kadastro heyeti iskân heyeti fenniyesile teşriki mesaf ederek göçmenlere verilen toprakları harita ve fenni şekilde plânlaştırmaya başlamışlardır.

Diğer taraftan iskân müfettişlerinden Adil Güven iskân dairesini teftiş etmek üzere Çorluya gelmiş ve muamele-i teftişe başlamış bulunmaktadır.

Manşaslıların Yardımları

Manyas 2 (Hususi) — Zelzele felâketzedelerine yardım maksadile ilk parti olarak toplanan 1000 lira Kızılay merkezine gönderilmiştir. Halk para ve eşya taberrü etmek suretile felâketzede kardşerimizin yardımına koşmakta-dır.

İzmirde manifaturacılar bir limited şirketi kurdular

İzmir (Hususi) — İzmir manifaturacıları aralarında ithalatta bulunmak üzere bir limited şirket kurmuşlar ve keyfiyeti telgrafla Ticaret Vekâletine bildirmişlerdir. Manifaturacılar, İstanbulda yüksek fiatla piyasaya arz edilen malları alarak hayatın pahalılandırılmaktansa, doğrudan doğruya ithalât yapacaklarını, ihtikâr meydan vermeyeceklerini, İzmirde temin edecekleri ucuzluk üzerine, İstanbuldaki küçük atıcılara bile mal satacaklarını bildirerek hükûmetten himaye ricasında bulunmuşlardır.

Birlik derhal faaliyete geçmiştir.

Aksarayda ihtikâr

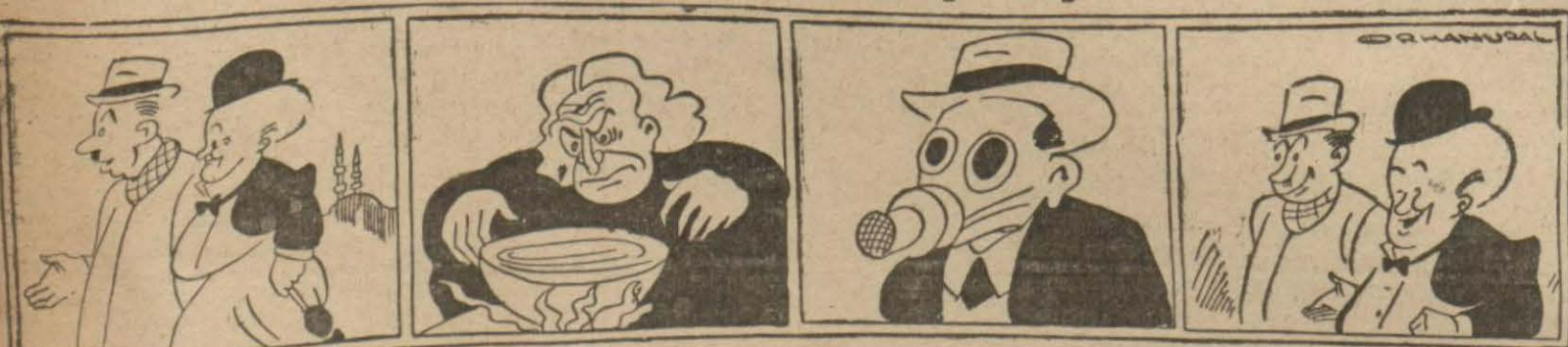
Aksaray (Hususi) — Aksarayda ihtikâr alabildiğine gitmektedir. 280 kuruşa satılan kalay 10 liraya çıkmış ve diğer gıda maddeleri üzerinde de yüzde 30 nisbetinde bir tereffü göze çarpmakta bulunmuştur. Bu cümleden olmak üzere 110 kuruşa satılan kahvenin kilosu 150 ve 160 kuruşa satıldığı gibi manifatura ve giyecek üzerinde de yüzde 25-30 nisbetinde bir fark kaydedilmiştir.

İhtikârın başladığı iki ay içinde mahalli men'î ihtikâr komisyonu harekete geçmemiş, ne idarî makamlar ve ne de belediye bu ihtikârî önlemek için hiçbir tedbir almamıştır. Her esnaf elinde mevcut malı bir kayde tâbi olmaksızın dilediği fiatla satıyor.

Trabzon Halkevi başkanı

Trabzon (Hususi) — Avukat Cemal Karahandan inihâl eden Halkevi başkanlığını bir müddettenberi Parti başkanı eski tacirlerden Ruhi Ural deruhde etmekte idi. Son günlerde Halkevi başkanlığına memleketin çalışkan ve kıymetli dış doktorlarından Hayrettin Atakol parti idare heyetince seçilmiş ve yeni vazifesine başlamıştır.

Pazar Olan Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey hatırlar mısın bilmem?

... Bundan birkaç sene evvel bir falcı...

... 1940 yılında dünyada güzellik kalkacak, bir tek güzele bile tesadüf edilmeyecek? demişti.

Hasan Bey — Evet haklı var, bütün dünya zehirli gaz maskesi ile doluşmaya mecbur olacak.

Ankarada millî takım güreşçileriyle yapılan müsabakalar

Ankara (Hususi) — Üç haftadanberi yapılan güreş seçme müsabakalarında iyi derece alanlarla, millî takım azam olmuş güreşçiler arasında Cumartesi günü müsabakalar yapıldı. Güreşler, baştan aşağı güzel ve heyecanlı oldu. Salon seyircilerle hınca hınç dolu idi. Meraklı seyirciler arasında her zaman olduğu gibi müstakil grup reis vekili ve İstanbul meb'usu Ali Rana Tarhan da bulunuyordu. Müsabakaların sonunda, geçen hafta derece alan güreşçilere teşvik madalyaları verildi. Neticeler şunlardır:

56 kiloda: 1 — Ahmed, 2 — Mustafa, 3 — Abdullah.

66 kiloda: 1 — Yaşar Doğu (millî takım), 2 — Doğan (millî takım), 3 — İhsan.

72 kiloda: 1 — Celâl Atik (millî takım), 2 — Aziz, 3 — İ. Demir.

79 kiloda: 1 — Vahid, 2 — Cafer.

Birinci devre:

56 kiloda; Ali Ömer, İsmail tuşla.

61 kiloda; Ahmed, Mustafaya sayı hesabı.

66 kiloda; Yaşar Doğu, Doğan'a sayı hesabı.

72 kiloda; Aziz, İ. Demire tuşla. Celâl Sabriye tuşla.

79 kiloda; Vahid Cafere tuşla galib geldiler.

56 kiloda; İsmail, Mehmede tuşla.

61 kiloda; Ahmed, Abdullaha sayı hesabı.

66 kiloda; Yaşar, İhsana sayı hesabı.

72 kiloda; Aziz, Sabriye hükmen, Celâl İ. Demire tuşla galib geldiler.

Üçüncü devre:

56 kiloda; Ali Ömer, Mehmede sayı hesabı ve ekseriyetle.

61 kiloda; Mustafa, Abdullaha sayı hesabı.

66 kiloda; Doğan, İhsana sayı hesabı.

72 kiloda; Celâl, Aziz'e tuşla galib geldiler.

Atatürk koşusu

Halkevi tarafından tertib edilen Atatürk koşusu 27 Birincikânunda yapıldı. Muvaffakiyetle cereyan eden koşunun neticesi şunlardır:

4 üncü Atatürk koşusu: 1 — Adnan, 2 — Mustafa, 3 — Şevki. Takım birincisi Demirsportur.

Küçükler: 1 — Ahmed, 2 — İsmail, 3 — Ahmed.

Bayanlar: 1 — Saffet, 2 — Fatma, 3 — Melek.

Liseler arasında: 1 — Ahmed, 2 — İsmail, 3 — Cevad.

Yüksek mektepler arasında: 1 — Fahri (Y. Z. E.), 2 — Dündar, 3 — Besim.

Adanada "Atatürk,, koşusu

Koşuya iştirak eden gençler

Adana (Hususi) — Atatürk koşusu, genç atletlerden mürekkep 75 kişilik bir kafilenin iştirakile 27 Birincikânun Çarşamba günü yapıldı. Mesafe 3500 metre idi. Daha saat 13 te bütün ana caddeler halkla dolmuştu. Yarışa 15 te başlandı. Halkevi, saat kulesi, belediye önü, Abidinpaşa caddesi, Köprübaşı; Tümen ve nihayet Ebedî Şefin adını taşıyan parka giden asfalt caddenin iki tarafındaki halk büyük bir alâka ile yarış seyrediyordu.

Birinci orta mektebden Osman Özen 11,25,08 ile birinci, Erkek Öğretmen okulundan Hasan Erecekler 11,44,04 ile ikinci; Torosspor klübünden Naci Kaykak üçüncü, Erkek Lisesinden Cebbar

Bisiklet: 1 — Nuri Kuş, 2 — Nazmi, 3 — Ali.

Selim Tezcan

Yüksek mektepler futbol turnuvası

Yüksek mektep ve fakülteler, felâketzedelere yardım maksadile aralarında bir turnuva yapacaklardır.

Futbol, voleybol ve basketbol turnuvalarını Beyoğlu Halkevi himaye edecektir.

Büyük hareketin programı için önümüzdeki Cumartesi günü, Beyoğlu Halk evinde saat 3 de bir toplantı yapılacaktır.

Zelzele felâketzedeleri menfaatine tertib edilen maçlar

Hasılatı zelzele felâketzedelerine ve rilmek üzere bir futbol turnuvası tertib edilmiştir. Taksim stadında Cumartesi günü Şişli ile Beyoğluspor, Pazar günü Vefa - Beşiktaş, Galatasaray - Fenerbahçe oynacaklardır. Müsabakalar bir hafta zarfında bitirecektir.

Macar takımı felâketzedeler menfaatine bir maç yapacak

Macar takımı iki maç yapmak üzere bu akşam Ankaraya gidecektir. Takım avdette zelzele felâketzedeleri menfaatine İstanbul muhtelîti ile bir maç yapacaktır.

Macar futbolcuları şerefine çay

Macarların F. T. C. klübü şerefine düğün akşam Parkotelde bir ziyafet verilmiştir. Ziyafet geç vakte kadar devam etmiş ve neş'eli geçmiştir.

Gün ş klübü binası satın alındı

Beyoğlundaki Güneş klübü binası İstanbulspor bölgesi tarafından 31 bin liraya satın alınmıştır. Taksimdeki yeni bölge merkezi Martta buraya taşınacaktır.

Bergamada güreşler

Bergama (Hususi) — Bergama avcıları klübünün tertib ettiği büyük pehlivan güreşleri bu Pazar günü bitmiştir. Bu güreşlere başta başpehlivanımız Tekirdağ'ı Hüseyin olduğu halde Mülâyim Hamdi ve İsmail pehlivanlarla 130 kilodalıman, 119 kilodalı Habeş Kasım iştirak etmişlerdir. Güreşler serbest olmuştur. Neticede 33 dakikada Mülâyim Alman 8 dakikada Tekirdağ'ı Habeşi mağlûb etmiştir. Serbest güreşler muhitimizde ilk defa olarak yapıldığından on beş binden fazla seyirci toplamıştır.

